

OTSUS

Tallinn

15.05.15 nr 9.1-3/15-007

AS Revekor veeteenuse hinna kooskõlastamine

1. Hinnamenetluse alustamine

30.01.2015 registreeriti Konkurentsiametis (edaspidi KA) AS Revekor (edaspidi ASR) taotlus veeteenuse hinna kooskõlastamiseks koos selle juurde lisatud dokumentatsiooniga (edaspidi Hinnataotlus). Kuna Hinnataotluses esinesid puudused haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 15 lg 2 mõttes, siis ei olnud KA-l võimalik taotluse sisulist menetlemist alustada. 26.02.2015 esitas ASR parandused Hinnataotlusesse, millest lähtuvalt oli KA-l võimalik lugeda Hinnataotlus nõuetekohaseks ja alustas selle sisulist menetlemist Hinnataotluse esitamisele järgnevast päevast, s.o alates 27.02.2015.

Hinnataotluse kohaselt osutab ASR veeteenust Räpina vallas, mis asub järgmistes piirkondades ja reoveekogumisaladel:

- 1) Räpina vallasiseses linnas, mis asub reoveekogumisalal „Räpina“ registrikoodiga RKA0650328 ja reostuskoormusega 3120 ie-d;
- 2) Linte külas, mis asub reoveekogumisalal „Linte“ registrikoodiga RKA0650326 ja reostuskoormusega 214 ie-d;
- 3) Ruusa külas, mis asub reoveekogumisalal „Ruusa“ registrikoodiga RKA0650325 ja reostuskoormusega 231 ie-d;
- 4) Leevaku külas, mis asub reoveekogumisalal „Leevaku“ registrikoodiga RKA0650324 ja reostuskoormusega 184 ie-d;

Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni seaduse¹ (edaspidi ÜVVKS) § 14 lg 6 tulenevalt võib vee-ettevõtja, kes osutab veeteenust mitmel erineval reoveekogumisalal, kõigi piirkondade osas kehtestada ühise veeteenuse hinna, arvestades ÜVVKS § 14 lõikes 2 nimetatud summaarseid vee-ettevõtja kulusid.

ÜVVKS § 14¹ lg 3 sätestab, et kui vee-ettevõtja osutab ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni teenust nii üle kui ka alla 2000 ie suuruse reostuskoormusega reoveekogumisalal, kuid soovib hinnataotluse alusel kehtestada nende piirkondade jaoks ühesuuruse veeteenuse hinna summaarsete kulutuste alusel, esitab ta kõiki reoveekogumisalalid hõlmava hinnataotluse kooskõlastamiseks KA-le.

---

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/105072013006>

Tuginedes ÜVVKS § 14¹ lg 3 ja ÜVVKS § 14 lg 6 soovis ASR Hinnataotluse kohaselt kooskõlastada ühise veeteenuse hinna kõikidel reoveekogumisaladel ettevõtte veeteenusega seotud summaarsete kulude alusel.

ÜVVKS § 14² lg 1 tulenevalt peab Hinnataotluse aluseks olev dokumentatsioon KA-I võimaldama kontrollida, et taotletud hind sisaldaks üksnes ÜVVKS § 14 lg 2 ettenähtud põhjendatud kulusid ja põhjendatud tulukust.

HMS § 5 lg 1 tulenevalt on KA-I õigus määrata kaalutusõiguse alusel menetlustoimingu vorm. HMS § 5 lg 1 tuginedes on KA välja töötanud ja avaldanud oma koduleheküljel hinna taotlemise vormi (edaspidi Küsimustik) Exceli tabeli kujul: „Detailne küsimustik vee-ettevõtjatele“ ja „Lihtsustatud küsimustik vee-ettevõtjatele“². Küsimustikud on välja töötatud konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 18¹; ÜVVKS § 7² lg 1, 2, 3 ja ÜVVKS § 14 lg 1, 2 lähtuvalt ning täidetult sisaldavad andmeid, mis vastavalt ÜVVKS § 14² lg 1 võimaldavad KA-I kontrollida, et taotletud hind sisaldaks üksnes ÜVVKS § 14 lg 2 ettenähtud põhjendatud kulusid ja põhjendatud tulukust. Küsimustike täitmisel on võimalik juhendada KA poolt välja töötatud ja koduleheküljel avaldatud „Hinnataotluse esitamise juhendist“³.

ÜVVKS § 14 lg 1 kohaselt võib veevarustuse ning reo-, sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise eest võtta alljärgnevaid tasusid (edaspidi veeteenuse hind):

- 1) tasu võetud vee eest;
- 2) tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest;
- 3) tasu sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise eest;
- 4) abonenttasu.

ÜVVKS § 14 lg 2 kohaselt kujundatakse veeteenuse hind selliselt, et vee-ettevõtjal oleks tagatud:

- 1) põhjendatud tegevuskulude katmine;
- 2) investeeringud olemasolevate ühisveevärgi ja –kanalisatsioonisüsteemide jätkusuutlikkuse tagamiseks;
- 3) keskkonnanõuete täitmine;
- 4) kvaliteedi- ja ohutusnõuete täitmine;
- 5) põhjendatud tulukus vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt;
- 6) ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni, sealhulgas sademeveekanaliseerimise arendamine ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava alusel konkreetses arenduspiirkonnas, kus ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga ühendatakse rohkem kui 50 protsenti elamuid, mille ehitusluba on välja antud enne 1999. aasta 22. märtsi.

---

² Avaldatud KA koduleheküljel: <http://www.konkurentsiamet.ee> rubriigis Energeetika- ja veeteenistus/Vesi/Hinnaregulatsioon/ Hinnataotluse vormid.

³ Avaldatud KA koduleheküljel: <http://www.konkurentsiamet.ee> rubriigis Energeetika- ja veeteenistus/ Vesi/Hinnaregulatsioon/ Hinna kooskõlastamise meetodid ja juhendid

ÜVVKS § 14 lg 9 lähtuvalt töötas KA välja juhendi “Veeteenuse hinna arvutamise soovituslikud põhimõtted”⁴ (edaspidi Juhend) ning avaldas selle oma koduleheküljel. Juhendi välja töötamisel on arvestatud ÜVVKS § 14, 14¹, 14² sätetega, millest lähtuvalt kujuneb veeteenuse hind vee-ettevõtja põhjendatud kulude, kapitalikulu ja põhjendatud tulukuse summa jagamisel müügiühikuga (Juhendi p-d 7.3; 7.5; 7.6), s.t kulupõhiselt. Juhend on hinnataotluse kooskõlastamise käigus halduseeskirjana KA-le abistavaks vahendiks ning on KA-le siduv. Juhendi eesmärk on sõnastada metoodilised alused, millest KA lähtub talle ÜVVKS alusel pandud hinnaregulaatori ülesannete täitmisel. Halduseeskirja normid omandavad faktilise välismõju nende kohaldamise tulemusena. Juhendit kohaldatakse järgitakse võrdse kohtlemise ning proportsionaalsuse põhimõtet. Juhendis kasutatud põhimõtted on kooskõlas ÜVVKS § 16 lõigete 9 ja 10 alusel majandus- ja kommunikatsiooniministri poolt kehtestatud määrusega „Veeteenuse ajutise hinna kehtestamise kord ja tingimused”⁵ (edaspidi Vee Määrus). Vee Määrust rakendatakse ÜVVKS § 16 lg 9 alusel ajutise veeteenuse hinna kehtestamisel juhul, kui vee-ettevõtja osutab veeteenust hinnaga, mis ei vasta ÜVVKS § 14 lg 2 sätestatule ning vee-ettevõtja on jätnud täitmata KA ettekirjutuse.

ÜVVKS § 14² lg 7 kohaselt peab vee-ettevõtja põhjendama veeteenuse hinna moodustamise aluseid ning andma oma majandustegevuse kohta vajalikke selgitusi, samuti lubama KA-l ÜVVKS-s sätestatud ülesannete täitmisel kontrollida oma raamatupidamist.

ÜVVKS § 14² lg 9 kohaselt on KA-l ja kohalikul omavalitsusel õigus nõuda vee-ettevõtjalt ja vee-ettevõtjaga seotud füüsilistelt ja juriidilistelt isikutelt ning nende esindajatelt, samuti riigiasutustelt ja nende ametiisikutelt lisaandmeid, kui ÜVVKS-s sätestatud ülesannete täitmiseks vajalikud andmed ei ole avalikult kättesaadavad.

ÜVVKS § 14² lg 4 kohaselt tehakse hinnataotluse kooskõlastamise otsus 30 päeva jooksul **nõuetekohase taotluse saamisest arvates**. Eriti keeruka või töömahuka taotluse menetlemisel võib KA või kohalik omavalitsus pikendada seda tähtaega 90 päevani, teatades tähtaja pikendamisest taotluse esitajale enne esialgse tähtaja möödumist.

ÜVVKS § 14² lg 11 kohaselt peatub hinnataotluse menetlemise tähtaeg, kui KA-le ei ole esitatud tema nõutud teavet, mis on vajalik hinnataotluse kooskõlastamiseks.

1.1 Menetluse käik

30.01.2015 registreeriti KA-s ASR Hinnataotlus veeteenuse hinna kooskõlastamiseks. Kuna esitatud Hinnataotlus oli puudustega HMS § 15 lg 2 mõttes, siis ei olnud KA-l võimalik alustada selle sisulist menetlemist.

06.02.2015 e-kirjaga andis KA ASR-le puuduste kõrvaldamiseks tähtaja 23.02.2015, nimetades puudused, mida ASR-l tuleb Hinnataotlusest kõrvaldada.

13.02.2015 esitas ASR parandused Hinnataotlusesse (sisaldasid muuhulgas täiendavaid materjale). KA analüüsinud uuesti Hinnataotlust leidis, et selles on jätkuvad puudused, mis takistavad Hinnataotluse sisulist menetlemist.

---

⁴ Juhend on avaldatud KA koduleheküljel (<http://www.konkurentsiamet.ee>, menüüst Energeetika- ja veeteenistus/ Vesi/ Hinnaregulatsioon/ Hinna kooskõlastamise metoodikad ja juhendid). Juhendit rakendatakse veeteenuse hindade kooskõlastamisel sarnaselt ja ühetaoliselt kõigi KA regulatsiooni alla kuuluvate vee-ettevõtjate tegevuse analüüsimisel ning hindade kooskõlastamisel ebavõrdse kohtlemise vältimiseks. Nimetatud juhendit võivad kasutada ka kohalikud omavalitsused veeteenuse hindade kooskõlastamisel.

⁵ <https://www.riigiteataja.ee/akt/105112010005>

20.02.2015 e-kirjaga andis KA ASR-le veelkord tähtaja Hinnataotlusest puuduste kõrvaldamiseks, olles ka seekord nimetanud puudused ja andnud juhiseid nende kõrvaldamiseks 27.02.2015-ks.

26.02.2015 esitas ASR parandused Hinnataotlusesse, millest lähtuvalt oli KA-l võimalik lugeda Hinnataotlus nõuetekohaseks ja alustas selle sisulist menetlemist. ÜVVKS § 14² lg 4 tulenevalt tehakse Hinnataotluse kooskõlastamise otsus pärast nõuetekohase taotluse saamist. HMS § 35 lg 4 mõttest lähtuvalt on tähtaja kulgemise arvutamisel määravaks dokumendi registreerimise hetk ehk nõuetekohase taotluse registreerimise päev. HMS § 33 lg 2 alusel algab tähtaeg järgmisel päeval pärast selle kalendripäeva või sündmuse saabumist, mis on määravaks tähtaja kulgemisel. Seega ÜVVKS § 14² lg 4, HMS § 33 lg 2 ja HMS 35 lg 4 koosmõjust tulenevalt algab haldusmenetlus nõuetekohase taotluse esitamise päevale järgnevast päevast ehk **ASR puhul alates 27.02.2015**.

04.03.2015 saatis KA ÜVVKS § 14² lg 7 lähtuvalt ASR-ile e-kirjaga küsimused Hinnataotluse menetlemiseks vajalike lisa andmete ja põhjenduste saamiseks.

09.03.2015 saatis ASR e-kirjaga osa andmeid ja selgitusi KA küsimustele: torustiku pikkuse, liitumispunktide, abonentide arvu, müügimahtude, abonenttasude, elektrienergia tarbimismahude ja elektrienergia hinna kujunemise, rendivara ja rendilepingute, halduskulude jt tegevuskulude ning põhjendatud tulukuse kohta. Lisaks esitas ASR korrigeeritud Hinnataotluse. Esitatud andmete ja korrigeeritud Hinnataotlusega, parandas ASR ettevõtte andmeid torustike pikkuse ja abonentide arvu kohta ning täpsustas saastekoguste ja halduskulude prognoose. 12.03.2015 saatis ASR e-kirjaga osaliselt andmed renditavate põhivarade soetus- ja jääkmaksumuse ning kulumi kujunemise kohta, ning 13.03.2015 andmed elektrienergia tarbimismahude ja võrguteenuse hinna kujunemise kohta.

Ajavahemikul 23.03.2015 – 08.04.2015 otsis KA telefoni ja meili teel vastuseid ettevõtte Hinnataotluses ja selgitustes olevate andmete ebakõlade kohta. Samuti selgitas KA ettevõtjale veeteenuse hinna kujundamise aluseid ja küsis eeltoodud alustest lähtuvalt põhjendusi, selgitusi vee-ettevõtja poolt tehtud prognoosidele (s.h saatis KA ASR-le 02.04.2015 ülevaate andmete kohta, mis on ettevõtja esitatud andmete ja põhjenduste alusel võimalik lülitada veeteenuse hinda ning küsimused ja meeldetuletused andmete kohta (02.04.2015 ja 07.04.2015), mis vee-ettevõtjal tuleb veel esitada hinnamenetluse lõpule viimiseks).

Vahemikus 06.04.2015 – 08.04.2015 saatis ASR KA-le nõutud andmeid (KA e-kirjad 04.03.2015, 02.04.2015 ja 07.04.2015): elektrienergia arvete, saastekoguste prognooside, fekaalide koguste ja rendivarade kujunemise kohta ning esitas abonenttasude arvestamiseks vajalikud andmed veemõõtjate suuruse ning neid kasutavate abonentide arvu kohta.

ÜVVKS § 14² lg 11 kohaselt peatub Hinnataotluse menetlemise tähtaeg, kui KA-le ei ole esitatud tema nõutud teavet, mis on vajalik Hinnataotluse kooskõlastamiseks. Tulenevalt ÜVVKS § 14² lg 11 peatus Hinnataotluse menetlemise tähtaeg perioodil 05.03.2015 – 08.04.2015, sest andmed ja selgitused müügimahtude ja erinevate tegevuskulude ning nende prognooside kohta, renditavate varade arvestuse kohta, muu tegevusega seotud kulude kohta ning abonenttasude kujunemise kohta olid puudu või ebapiisavas mahus esitatud hinnamenetluse lõpule viimiseks.

10.04.2015 esitas ASR KA-le kooskõlastamiseks korrigeeritud Hinnataotluse (täpsustatud 15.05.2015), milles oli muutnud veeteenuse müügimahtude ning veeteenuse hinda lülitatavate kulude ning tulukuse prognoose mille tulemusel muutusid kooskõlastamiseks esitatud võetud vee, reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse tasud ning abonenttasud.

16.04.2015 saatis KA ASR-ile e-kirja, milles palus täpsustada ASR renditavate varadega seoses AS Põlva Vesi poolt 2015.a-l tehtavaid investeeringuid (vastav informatsioon oli palutud esitada ka juba KA e-kirjas 04.03.2015), mille osas on KA kohustatud küsima ÜVVKS § 14² lg 10 kohaselt kohaliku omavalitsuse arvamust investeeringute vastavuse kohta ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale.

21.04.2015 esitas ASR KA-le täpsustavad andmed AS Põlva Vesi poolt rendivarasse varasse tehtavate investeeringute kohta 2015.a.

21.04.2015 saatis KA Räpina Vallavalitsusele järelepärimise, milles küsis ASR Hinnataotluses kajastatud investeeringute (s.h AS Põlva Vesi poolt 2012.a – 2015.a rendivaradesse varasse teostatud/teostatavate investeeringute) vastavust ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale tulenevalt ÜVVKS § 14² lg 10.

24.04.2015 Räpina Vallavalitsuselt saabunud vastuse kohaselt on ASR Hinnataotluses kajastatud investeeringud (s.h AS Põlva Vesi poolt 2012.a – 2015.a rendivaradesse varasse teostatud/teostatavate investeeringute) vastavuses Räpina valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavaga.

Tulenevalt ÜVVKS § 14² lg 11 oli Hinnataotluse menetlemise tähtaeg perioodil 17.04.2015 – 24.04.2015 peatunud, kuna puudusid andmed ASR rendivaradega seotud 2015.a investeeringute kohta ning ÜVVKS § 14² lg 10 kohaselt nõutav kohaliku omavalitsuse aramus Hinnataotluse vastavuse kohta ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale.

30.04.2015 saatis KA ASR-ile e-kirja, milles palus täpsustada erinevate veeteenuste lõikes abonentide arvu, kuna ettevõtte esitatud Hinnataotluses ning hinnamenetluse käigus antud selgitustes veeteenuste abonentide arv ei ühtinud.

04.05.2015 esitas ASR KA-le täpsed andmed erinevate veeteenustega seotud abonentide kohta ja 05.05.2015 selgitused, millised ettevõtte poolt esitatud abonentide arvud tuleb õigeaks lugeda ning mis oli põhjuseks abonentide arvu eksimisel esitatud Hinnataotluses.

Tulenevalt ÜVVKS § 14² lg 11 peatus Hinnataotluse menetlemise tähtaeg perioodil 01.05.2015 – 05.05.2015, kuna puudusid korrektsed andmed ASR veeteenusega seotud abonentide kohta, mis on olulised võetud vee ja reovee teenuse müügimahtude ning abonenttasude analüüsimisel.

10.04.2015 esitatud Hinnataotluse ning 15.05.2015 esitatud hindade täpsustuste kohaselt soovis ASR kooskõlastada alljärgnevad veeteenuse hinnad:

tasu võetud vee eest	0,906 €/m ³ ,
tasu reovee ärajuhtimise ja –puhastamise eest	1,262 €/m ³ ,
<u>abonenttasud:</u>	
veemõõtja kuni 15 DN	1,00 €/kuu,
veemõõtja kuni 15 DN (ainult üks veeteenus)	0,50 €/kuu,
veemõõtja 20 DN	1,33 €/kuu,
veemõõtja 25 DN	1,66 €/kuu,

veemõõtja 32 DN	2,13 €/kuu,
veemõõtja 40 DN	2,66 €/kuu,
veemõõtja 50 DN ja üle	3,33 €/kuu.

KA koduleheküljel avalikustatud „Hinnataotluse esitamise juhendi“⁶ p 4.1 näeb ette, et kui ettevõtja esitab taotluse veeteenuse hinna kooskõlastamiseks I poolaastal (01.01 – 31.06), täidetakse Küsimustiku veerg „hinna arvutus 12 kuu andmete alusel“ jooksva majandusaasta andmetega. **Tulenevalt asjaolust, et ASR esitas Hinnataotluse 30.01.2015 ehk 2015.a I poolaastal, teostas KA veeteenuse hinna põhjendatuse analüüsi 2015.a 12 kuu andmete ehk regulatsiooniperioodi andmete alusel.**

Regulatsiooniperiood on 12-kuuline periood, mille kulud ja põhjendatud tulukus on aluseks veeteenuse hinna arvutamisel (Juhendi punkt 2.12). 12-kuuline periood on võetud hindade arvutamise aluseks selleks, et KA-l oleks võimalik kontrollida ettevõtte poolt esitatud andmete õigsust (KA-l on võimalik kontrollida Äriregistri teabesüsteemist⁷ ettevõtja majandusaasta aruandeid s.t 12 kuu andmeid) ning hinnata selle põhjal muuhulgas vee-ettevõtja poolt koostatud prognooside ning seeläbi ka veeteenuse hinna arvutamise aluseks olevate kulude, kapitalikulu ja tulukuse õigsust. 12-kuuline periood **ei tähenda samas** aga seda, et veeteenuse hinnad **peaksid kehtima 12 kuud**. 12 kuu prognoositavad kulud on hinna arvutamise aluseks. Kui ettevõtja leiab, et kooskõlastuse aluseks olnud kulud, kapitalikulu ja põhjendatud tulukus ei taga enam ÜVVKS § 14 lg 2 loetletut, siis võib ta tulla uuesti hinna kooskõlastama järgneva 12 kuu andmete alusel.

ASR poolt kooskõlastamiseks esitatud veeteenuse hind kujuneb alljärgnevas tabelis (vt Tabel 1) kajastatud ASR poolt Hinnataotlusega esitatud tegevuskuludest, kapitalikulust ja tulukusest.

Tabel 1 ASR veeteenuse hinna komponendid

		ühik	summa
1.	Tegevuskulud kokku	tuh €	168,6
2.	Mittekontrollitavad kulud	tuh €	11,0
3.	Vee erikasutusõiguse tasu	tuh €	7,1
4.	Saastetasu	tuh €	3,9
5.	Kontrollitavad kulud	tuh €	126,7
6.	Kulu elektrienergiale	tuh €	30,3
7.	Kulud kemikaalidele	tuh €	4,6
8.	Muud tegevuskulud, sh tööjõukulud	tuh €	91,7
9.	Põhivahendite rendikulu	tuh €	30,9
10.	Tulukus	tuh €	0,5
11.	Lubatud müügitulu kokku	tuh €	169,1

KA on seisukohal, et ASR poolt kooskõlastamiseks esitatud veeteenuse hind on põhjendatud üksnes juhul, kui selle kujunemise alused vastavad ÜVVKS § 14 lg-s 2 toodud nõuetele.

⁶ <http://www.konkurentsiamet.ee/?id=18324>

⁷ <https://ariregister.rik.ee/>

Alljärgnevalt esitab KA seisukohad ASR poolt taotletud veeteenuse hinna kujunemise aluseks olevate summaarsete kulude kohta hinnakomponentide (vt Tabel 1 veerg „Lubatud müügitulu kokku“ read „1-10“) lõikes võttes arvesse ettevõtte poolt esitatud andmeid ja menetluse käigus saadud selgitusi.

1.2 Taotleja andmed ja üldiseloostus

ASR on kantud äriregistrisse 27.11.1996.a registrikoodiga 10135942. ASR osakapitali suuruseks on 201,6 tuh €. ASR ainuomanik on Räpina Vallavalitsus. Ettevõtja peamiseks tegevusaladeks on: veekogumine, -töötlus ja -varustus ning kanalisatsioon ja heitveekäitlus, soojusenergia tootmine ja müük ning hoonete ja üürimajade haldus ja puhastustegevus.

ASR osutab veeteenust Põlva maakonnas, Räpina vallas. ASR on Räpina Vallavolikogu 18.06.2014 otsusega nr 20 määratud vee-ettevõtjaks Räpina vallas ning tema tegevuspiirkonnaks on kehtestatud tema halduses olev ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemi piirkond, mis asub Räpina linnas ja Räpina valla Linte, Ruusa ja Leevaku külades.

ASR veeteenuse hinnad on kehtestatud Räpina Vallavalitsuse 23.04.2007 määrusega nr 3 „Vee- ja kanalisatsiooniteenuste hindade kehtestamine Räpina vallas“⁸ ning muudetud Räpina Vallavalitsuse 29.01.2008 määrusega nr 1. Alljärgnevalt on KA koostanud ülevaate ASR tegevuspiirkonnas kehtivatest ning kooskõlastamiseks esitatud veeteenuse hindadest (vt Tabel 2).

Tabel 2 Ülevaade kehtivast ja taotletavast hinnast

	VEETEENUSE HIND	ühik	Kehtiv hind	Taotletav hind	Muutus %
1.	Tasu võetud vee eest	€/m ³	0,84	0,906	7,9
2.	Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest	€/m ³	1,0	1,262	26,2
3.	Abonenttasu veemõõtja kuni 15 DN	€/kuu	1,02	1,00	-2,0
4.	Abonenttasu veemõõtja kuni 15 DN (üks veeteenus)	€/kuu	0,51	0,50	-2,0
5.	Abonenttasu veemõõtja 20 DN*	€/kuu	6,40	1,33	-79,2
6.	Abonenttasu veemõõtja 25 DN*	€/kuu	8,00	1,66	-79,2
7.	Abonenttasu veemõõtja 32 DN*	€/kuu	10,24	2,13	-79,2
8.	Abonenttasu veemõõtja 40 DN*	€/kuu	12,80	2,66	-79,2
9.	Abonenttasu veemõõtja 50 DN ja üle*	€/kuu	16,00	3,33	-79,2

*Abonenttasu hind on hetkel kehtestatud 0,32 €/mm veemõõtja ühe diameetri (mm) kohta. Tabelis on kehtivad hinnad arvatud välja iga veemõõtja kohta.

⁸ <http://www.revekor.ee/hinnad.php>

ÜVVKS § 14 lg 3 mõttest⁹ lähtuvalt kooskõlastab KA tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest reoveele, mis ei ületa **kohaliku omavalitsuse volikogu poolt kinnitatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjas sätestatud reo- ja sademevee reostusnäitajate piirväärtusi või** vee-ettevõtja ja kliendi vahel sõlmitud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise lepinguga kehtestatud maksimaalset reoainete sisaldust või ÜVVKS § 10 lõike 2 alusel kehtestatud ühiskanalisatsiooni juhitavate ohtlike ainete maksimaalseid piirväärtusi. Vee-ettevõtja ja kliendi vahel sõlmitud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise lepingutes maksimaalsete reoainete sisalduste mittekokkuleppimisel või olukorras, kus ÜVVKS § 10 lõike 2 alusel kehtestatud ühiskanalisatsiooni juhitavate ohtlike ainete maksimaalseid piirväärtused rikuksid reoveepuhasti töörežiimi on oluline, et ühiskanalisatsiooni juhitava reo- ja sademevee reostusnäitajate piirväärtused oleksid määratletud kohaliku omavalitsuse poolt kehtestatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjas (ÜVVKS § 8 lg 4 p 2).

ÜVVKS § 8 lg 4 p 2 kohaselt kinnitab ühiskanalisatsiooni juhitava reo- ja sademevee reostusnäitajate piirväärtused kohaliku omavalitsuse volikogu ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjas. ÜVVKS § 8 lg 6 järgi on vee-ettevõtja kohustatud vastu võtma kliendilt reovett, mille reoainete kontsentratsioonid ei ületa ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjaga kehtestatud piirväärtusi või mis ei kahjusta ühisveevärki ja -kanalisatsiooni ning ei põhjusta puhastusprotsessi häireid.

21.09.2005.a Räpina Vallavolikogu määrusega nr 10 kinnitatud „Räpina valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise ning nende kasutamise eeskirjas“¹⁰ (edaspidi ÜVK eeskiri) ei ole käesoleval hetkel kehtestatud ühiskanalisatsiooni juhitava reovee reostusnäitajate piirväärtusi. ASR on esitanud Räpina Vallavolikogule ettepaneku kehtestada ÜVK eeskirjas ühiskanalisatsiooni juhitava reovee reostusnäitajate piirväärtused Tabelis nr 3 näidatud kujul. Räpina Vallavalitsuse majanduskomisjon on 14.04.2015 esitanud Räpina Vallavolikogule eelnõu¹¹ „Räpina vallavolikogu 21.mai 2014 määruse nr 19 „Räpina valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise ja nende kasutamise eeskiri“ muutmiseks, mille kohaselt kehtestatakse ÜVK eeskirjas alljärgnevad ühiskanalisatsiooni juhitava reovee reostusnäitajate piirväärtused ja maksimaalne piirkontsentratsioon (vt Tabel 3):

Tabel 3 Räpina vallas kehtestatavad reostusnäitajate lubatavad piirväärtused

Saasteaine näitaja	I grupp	II grupp	III grupp	Maksimaalne piirkontsentratsioon
Hõljuvaine mg/l	Kuni 300	301-720	721 kuni 1300	Üle 1300
BHT ₇ mg/l	Kuni 290	291-750	751 kuni 1400	Üle 1400
Üldfosfor mg/l	Kuni 5	6-15	16 kuni 30	Üle 30

⁹ ÜVVKS § 14 lg 3 kolmanda lause kohaselt võib **lisaks veeteenuse hinnale** kehtestada **ülenormatiivse reostuse tasu**. Ülenormatiivse reostuse tasu ei kuulu kooskõlastamisele KA-ga, kuna nimetatud tasu näol on tegemist vee-ettevõtja kliendile esitatava **rahalise nõudega**, mis on seotud reoveepuhasti töörežiimi taastamise ja ühiskanalisatsioonisüsteemi korrastamisega (vt ÜVVKS-i juurde kuuluv 18.02.2010 komisjoni istungi seletuskiri ÜVVKS § 14 lg 3 kohta („Seletuskiri monopolide ohjeldamise seaduse eelnõu (597SE) esimeseks lugemiseks esitatud muudetud tekstile“;

<http://www.riigikogu.ee/?page=eelnou&op=ems2&emshelp=true&eid=790420&u=20131212113731>; lk 9 esimese lõigu kaks viimast lauset). Rahalise nõude kahjude suuruse saab kindlaks määrata vaid vee-ettevõtja ise, kuna kahjud on seotud konkreetse ülereostuse tagajärjel tekkinud kuludega seoses reoveepuhasti töörežiimi taastamise ja ühiskanalisatsioonisüsteemi korrastamisega, mistõttu ei kuulu ülenormatiivse reostuse tasu KA-ga kooskõlastamisele.

¹⁰ <http://www.rapina.ee/majandus/oigusaktid>

¹¹ Eelnõu kättesaadav: <http://avalik.amphora.ee/rapinavv/index.aspx?type=12&id=111565>

Üldlämmastik mg/l	Kuni 25	26-75	76 kuni 90	Üle 90
pH	6 kuni 9	6 kuni 9	6 või 9	Alla 6 või üle 9
KHT mg/l	Kuni 500	501-1500	1501 kuni 2500	Üle 2500
Naftasaadused mg/l	Kuni 0,3	0,3-1,0	1,1 kuni 5,0	Üle 5,0

BHT₇ - orgaanilised ained (v.a ühealuselised fenoolid ning v.a nafta, naftasaadused, mineraalõli ning tahke kütuse ja muu orgaanilise aine termilise töötlemise vedelsaadused) ümberarvestatuna nende lagundamise biokeemiliseks hapnikutarbeks seitsme ööpäeva jooksul;

KHT – keemiline hapnikutarve vees sisalduva orgaanilise või anorgaanilise aine keemiliseks oksüdeerimiseks.

Kuna ASR ei ole taotlenud reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse hinda sõltuvalt reovee reostatusest, kehtib KA poolt kooskõlastatud veeteenuse hind kõigi reostusgruppide lõikes (grupid I – III) kõikidele klientidele, kelle poolt ühiskanalisatsiooni juhitava reovee reostusnäitajate kontsentratsioonid ei ületa tabelis kajastatud maksimaalset piirkontsentratsiooni (vt Tabel 3 veerg „Maksimaalne piirkontsentratsioon“). ASR poolt esitatud andmete kohaselt ei prognoosi ettevõtja 2015 aastal ühiskanalisatsiooni juhitas reovees reoainete piirväärtusi ületavat reovett.

Hinnataotluses ning menetluse käigus esitatud andmete alusel koostas KA tabeli (vt Tabel 4) vee-ettevõtjat iseloomustavatest üldistest näitajatest perioodil 2012.a – 2015.a.

Tabel 4 ASR veeteenuse seotud üldnäitajad

Rea nr	ÜLDANDMED	ühik	2012	2013	2014	2015
1	Veetöötlusjaamade arv	tk	3	3	3	3
2	Puurkaevude arv	tk	5	5	5	5
3	Veepumplate arv	tk	22	22	22	22
4	Reoveepuhastite arv	tk	4	4	4	4
5	Reoveepumplate arv	tk	3	3	3	3
6	Ühisveevärgi torustike pikkus	km	25,5	26,3	26,3	26,3
7	s.h rekonstrueeritud	km	11,8	14,5	14,5	14,5
8	Ühiskanalisatsiooni torustike pikkus	km	31,3	31,4	31,4	31,4
9	s.h rekonstrueeritud	km	15,7	15,8	15,9	15,9
10	Torustike pikkus kokku	km	56,8	57,7	57,7	57,7
11	s.h rekonstrueeritud	km	15,8	15,9	15,9	15,9
12	Veevaldkonna töötajate arv	in	3,5	4,5	4,5	4,5

ASR ammutab tegevuspiirkonna joogivee 5-st puurkaevust ning puhastab 3-s veetöötlusjaamas (vt Tabel 4 veerg 2015 read 1 ja 2). Ühiskanalisatsiooni juhitud reovee puhastab ASR 4-s puhastis, mis asuvad Räpina linnas ja Räpina valla Linte, Ruuse ja Leevaku külades (vt Tabel 4 veerg 2015 rida 4). Lisaks opereerib ASR tegevuspiirkonnas 22 veepumplaga ning 3 reoveepumplaga (vt Tabel 4 veerg 2015 read 3 ja 5).

2015.a-l on ASR tegevuspiirkonnas 26,3 km ühisveevärgi torustikke, millest on uued või rekonstrueeritud 14,5 km torustikke (vt Tabel 4 veerg 2015 read 6 ja 7). 2015.a-l on ASR tegevuspiirkonnas 31,4 km ühiskanalisatsiooni torustikke, millest on uued või rekonstrueeritud 15,9 km torustikke (vt Tabel 4 veerg 2015 read 8 ja 9). Nii vee- kui ka kanalisatsioonitorustike pikkus on püsinud muutumatuna alates 2013.a-st.

ASR rendib enamuse Räpina valla tegevuspiirkonna veemajanduse varadest AS-lt Põlva Vesi (edaspidi ASPV), mille eest maksab ASPV-le igakuiselt renditasu.

2. Müüginahud ja veekadu

2.1 Müüginahud

Müüginahule hinnangu andmine on oluline, kuna veeteenuse hind saadakse vastava veeteenuse lubatud müügitulu jagamisel müüginahuga. Mida väiksem on müüginah, seda suuremaks kujuneb veeteenuse hind.

Kaalutlusi, kas ettevõtja poolt esitatud ning veeteenuse hinna kujunemise aluseks olevad müüginahud on põhjendatud, teostab KA tuginedes Juhendi punktile 4.1, millest lähtuvalt kasutatakse müüginahu analüüsimisel alljärgnevat meetodeid:

1. müüginahu dünaamika (s.h eelmiste perioodide müüginahud, majandusprognosid, pikaajalises arengukavas prognoositav veetarbimine, jm näitajaid);
2. tarbijate arvu dünaamika ja prognoos.

2.1.1 Võetud vee müüginah

ASR poolt Hinnataotluses prognoositud võetud vee müüginah 73,8 tuh m³

ASR on prognoosinud 2015.a-l osutatava võetud vee teenuse müüginahuks kokku 73,8 tuh m³ ning võetud vee teenuse abonentide arvaks 560 abonent.

KA seisukoht võetud vee müüginahu 73,8 tuh m³ kohta

KA koostas tabeli (vt Tabel 5) ettevõtja poolt esitatud andmete alusel, kus on kajastatud võetud vee teenuse müüginahud ning abonentide arv aastatel 2012–2015.

Tabel 5 ASR võetud vee müüginahud

	VÕETUD VEE MÜÜGINAHUD	ühik	2012	2013	2014	2015
1.	Tarbijatele müüdnud vee maht	tuh m ³	70,3	74,1	73,5	73,8
2.	<i>muutus võrreldes eelneva aastaga</i>	%		5,4	-0,8	0,3
3.	Abonentide arv	tk	536	547	559	560
4.	<i>muutus võrreldes eelneva aastaga</i>	tk		11	12	1
5.	Abonendi aasta keskmine võetud vee teenuse tarbimine	m ³ /abonent	131	136	132	132
6.	<i>muutus võrreldes eelneva aastaga</i>	%		3,3	-2,9	0,2
7.	Ühisveevärgi torustike pikkus	km	25,5	26,3	26,3	26,3
8.	<i>muutus võrreldes eelneva aastaga</i>	km		0,8	0,0	0,0
9.	Müüginah torustiku pikkuse kohta	tuh m ³ /km	2,8	2,8	2,8	2,8
10.	<i>muutus võrreldes eelneva aastaga</i>	%		2,2	-0,8	0,3
11.	Abonente torustiku km kohta	abonenti/km	21,0	20,8	21,3	21,3
12.	<i>muutus võrreldes eelneva aastaga</i>	%		-1,1	2,2	0,2
13.	Liitumispunktide arv	tk	675	675	675	675

Tabelist 5 nähtub, et ASR tegevuspiirkonnas on võetud vee müüginah aastate lõikes kõikunud (2012.a 70,3 tuh m³, 2013.a 74,1 tuh m³ ja 2014.a 73,5 tuh m³) (vt Tabel 5 rida 1). 2015.a müüginahu 73,8 tuh m³ prognoosib ASR mõnevõrra kõrgemaks 2014.a tegelikust müüginahust (vt Tabel 5 veerg 2015 rida 1). Müüginahule hinnangu andmiseks analüüsib KA abonentide arvu ja ühe abonendi poolt tarbitavat aasta keskmist võetud vee mahtu.

Abonentide arv: ASR tegevuspiirkonnas Räpina vallas ei ole ettevõtja aastatel 2012 – 2014 liitumispunktide rajamise investeringuid teinud ning ühisveevärgi torustike pikkus ei kasva

alates 2013.a-st (vt Tabel 5 rida 7). ASR tegevuspiirkonnas on varasematel aastatel (2012 ja varem) Räpina Vallavalitsus ja ASPV (Räpina valla veevarade omanik) poolt teostatud Ühtekuuluvusfondi toetuste abil investeringuid tegevuspiirkonna ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendusse, mille tulemusel oli 2011.a lõpuks rajatud 605 uut liitumispunkti, kokku piirkonnas 675 liitumispunkti (vt Tabel 5 rida 13). ASR tegevuspiirkonnas oli 2012.a lõpuks liitunud 536 klienti (abonenti), 2013.a-l lisandus 11 uut klienti ning 2014.a-l lisandus veel 12 uut klienti (vt Tabel 5 rida 3 ja 4). Tulenevalt esitatud liitumistaotlustest prognoosib ASR 2015.a-l veel ühe kliendi (abonendi) lisandumist ning kokku 2015.a-l abonentide arvuks 560 (536 + 11 + 12 + 1 = 560 abonenti) (vt Tabel 5 veerg 2015 rida 3). Seega võetakse 675-st rajatud liitumisvõimalusest 2015.a lõpuks kasutusele 83% (ehk liitumisaktiivsus: $560 / 675 \times 100 = 83\%$). Veemajandusprojektide raames on Ühtekuuluvusfondi toetuste abil rajanud uusi liitumisvõimalusi ka teised vee-ettevõtjad/vallad. ASR tegevuspiirkonna liitumisvõimaluste liitumisaktiivsus 83% on sarnane teiste vee-ettevõtjate liitumisaktiivsusega, kelle tegevuspiirkonnas on rajatud uued liitumisvõimalused ühisveevärgiga Ühtekuuluvusfondi toetuste abil.

Kuna liitumiste arv loodud liitumisvõimalustel ajas kahaneb ja ASR on võtnud arvesse ühisveevärgi süsteemi arendamise käigus rajatud liitumisvõimaluste reaalselt kasutuselevõttu (liitumisaktiivsus kujuneb 2015 aastaks 83% rajatud liitumisvõimalustest), kusjuures liitumisaktiivsus ASR tegevuspiirkonnas on sarnane teiste vee-ettevõtjate liitumisaktiivsusega, kelle tegevuspiirkonnas on samuti rajatud uued liitumisvõimalused ühisveevärgiga Ühtekuuluvusfondi toetuste abil, siis peab KA põhjendatuks ASR poolt 2015.a-ks prognoositud abonentide arvu 560 tk.

Võetud vee tarbimismaht: ASR esitatud andmetest nähtub, et ühe abonendi keskmine aastane võetud vee tarbimismaht Räpina valla tegevuspiirkonnas on 2012.a tasemelt 131 m^3 aastas tõusnud 2013.a-ks 136 m^3 -le aastas ning 2014.a-ks taas kahanenud 132 m^3 -le aastas (vt Tabel 5 rida 5). 2015.a-ks prognoosib ASR ühe abonendi keskmine võetud vee tarbimise mahu 2014.a tarbimismahu tasemele, ehk 132 m^3 (vt Tabel 5 veerg 2015 rida 5). **Kuna ASR on prognoosinud ühe abonendi keskmine vee tarbimismahu 2014 aasta, kui regulatsiooniperioodile vahetult eelneva aasta tegelike andmete alusel, siis loeb KA põhjendatuks prognoosida 2015.a ühe abonendi võetud vee tarbimismahu 132 m^3 tasemele 2015.a-l.**

Tulenevalt KA poolt põhjendatuks loetud abonentide arvust 560 tk ja ühe abonendi keskmisest aastasest võetud vee tarbimismahust 132 m^3 , loeb KA põhjendatuks ASR poolt 2015.a-ks prognoositud Räpina valla tegevuspiirkonna võetud vee müüginahuh $73,8 \text{ tuhat m}^3$ ($560 \text{ (abonentide arv)} \times 132 \text{ (abonendi aastane tarbimismaht)} / 1000 = 73,8 \text{ tuhat m}^3$).

2.1.2 Reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginahuh

ASR poolt Hinnataotluses prognoositud reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginahuh $75,3 \text{ tuhat m}^3$.

ASR on prognoosinud 2015.a-l osutatavaks reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginahuhuks $75,3 \text{ tuhat m}^3$ ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse abonentide arvuks 598 abonenti.

KA seisukoht reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginahuh $75,3 \text{ m}^3$ kohta

KA koostas tabeli (vt Tabel 6) ettevõtja poolt taotluses esitatud andmete alusel, kus on kajastatud reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse müüginahuhud ning abonentide arv aastatel 2012 – 2015.

Tabel 6 ASR reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginahud

	REOVEE MÜÜGIMAHUD	ühik	2012	2013	2014	2015
1.	Tarbijatele müüdüd reovee teenuse maht	tuh m ³	71,5	77,3	75,2	75,3
2.	<i>muutus võrreldes eelneva aastaga</i>	%		8,2	-2,7	0,1
3.	Abonentide arv	tk	571	585	597	598
4.	<i>muutus võrreldes eelneva aastaga</i>	tk		14	12	1
5.	Abonendi aasta keskmine reovee teenuse tarbimine	m ³ /abonent	125	132	126	126
6.	<i>muutus võrreldes eelneva aastaga</i>	%		5,6	-4,7	-0,1
7.	Ühiskanalisatsiooni torustike pikkus	km	31,3	31,4	31,4	31,4
8.	<i>muutus võrreldes eelneva aastaga</i>	km		0,1	0,0	0,0
9.	Müügimaht torustiku pikkuse kohta	tuh m ³ /km	2,3	2,5	2,4	2,4
10.	<i>muutus võrreldes eelneva aastaga</i>	%		7,9	-2,7	0,1
11.	Abonente torustiku km kohta	abonenti/km	18,2	18,6	19,0	19,0
12.	<i>muutus võrreldes eelneva aastaga</i>	%		2,1	2,1	0,2
13.	Liitumispunktide arv	tk	748	748	748	748

Tabelist 6 nähtub, et ASR tegevuspiirkonnas on reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügimaht aastate lõikes kõikunud (2012.a 71,5 tuh m³, 2013.a 77,3 tuh m³ ja 2014.a 75,2 tuh m³) (vt Tabel 6 rida 1). 2015.a müügimahu 75,3 tuh m³ prognoosib ASR mõnevõrra kõrgemaks kuid hinnanguliselt samale tasemele 2014.a tegeliku müügimahuga (vt Tabel 6 veerg 2015 rida 1). Müügimahule hinnangu andmiseks analüüsib KA abonentide arvu ja ühe abonendi poolt tarbitavat aasta keskmist reovee teenuse mahtu.

Abonentide arv: ASR tegevuspiirkonnas Räpina vallas ei ole ettevõtja aastatel 2012 – 2014 liitumispunktide rajamise investeringuid teinud ning ühiskanalisatsiooni torustike pikkus ei kasva alates 2013.a-st (vt Tabel 6 rida 7). ASR tegevuspiirkonnas on varasematel aastatel (2012 ja varem) Räpina Vallavalitsus ja ASPV (Räpina valla veevarade omanik) poolt teostatud Ühtekuuluvusfondi toetuste abil investeringuid tegevuspiirkonna ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendusse, mille tulemusel oli 2011.a lõpuks rajatud 605 uut liitumispunkti, kokku piirkonnas 748 liitumispunkti (vt Tabel 6 rida 13). ASR tegevuspiirkonnas oli 2012.a-ks liitunud 571 klienti (abonenti), 2013.a-l lisandus 14 uut klienti ning 2014.a-l lisandus veel 12 uut klienti (vt Tabel 6 rida 3 ja 4). Tulenevalt esitatud liitumistaotlustest prognoosib ASR 2015.a-l veel ühe kliendi (abonendi) lisandumist ning kokku 2015.a abonentide arvuks 598 (571 + 14 + 12 + 1 = 598 abonenti) (vt Tabel 6 veerg 2015 rida 3). Seega võetakse 748st rajatud liitumisvõimalusest 2015.a lõpuks kasutusele 80% (ehk liitumisaktiivsus: $598 / 748 \times 100 = 80\%$). Veemajandusprojektide raames on Ühtekuuluvusfondi toetuste abil rajanud uusi liitumisvõimalusi ka teised vee-ettevõtjad/vallad. ASR tegevuspiirkonna liitumisvõimaluste liitumisaktiivsus 80% on sarnane teiste vee-ettevõtjate liitumisaktiivsusega, kelle tegevuspiirkonnas on rajatud uued liitumisvõimalused ühiskanalisatsiooniga Ühtekuuluvusfondi toetuste abil.

Kuna liitumiste arv loodud liitumisvõimalustel ajas kahaneb ja ASR on võtnud arvesse ühiskanalisatsiooni süsteemi arendamise käigus rajatud liitumisvõimaluste reaalselt kasutuselevõttu (liitumisaktiivsus kujuneb 2015 aastaks 80% rajatud liitumisvõimalustest) ning liitumisaktiivsus ASR tegevuspiirkonnas on sarnane teiste vee-ettevõtjate liitumisaktiivsusega, kelle tegevuspiirkonnas on samuti rajatud uued liitumisvõimalused ühiskanalisatsiooniga Ühtekuuluvusfondi toetuste abil, siis peab KA põhjendatuks ASR poolt 2015.a-ks prognoositud abonentide arvu 598 tk.

Reovee teenuse tarbimismaht: ASR esitatud andmetest nähtub, et ühe abonendi keskmine aastane reovee teenuse tarbimismaht Räpina valla tegevuspiirkonnas on 2012.a tasemelt 125 m³ aastas tõusnud 2013.a-ks 132 m³-le aastas ning 2014.a-ks taas kahanenud 126 m³-le aastas (vt Tabel 6 rida 5). 2015.a-ks prognoosib ASR ühe abonendi keskmise reovee teenuse tarbimise mahu 2014.a tarbimismahu tasemele, ehk 126 m³ (vt Tabel 6 veerg 2015 rida 5). **Kuna ASR on prognoosinud ühe abonendi keskmise reovee teenuse tarbimismahu 2014 aasta, kui regulatsiooniperioodile vahetult eelneva aasta tegelike andmete alusel, siis loeb KA põhjendatuks prognoosida 2015.a ühe abonendi reovee ärajuhtimise ja puhastamise tarbimismahu 126 m³ tasemele 2015.a-l.**

Tulenevalt KA poolt põhjendatuks loetud abonentide arvust 598 tk ja ühe abonendi keskmisest aastasest reovee teenuse tarbimismahust 126 m³, loeb KA põhjendatuks ASR poolt 2015.a-ks prognoositud Räpina valla tegevuspiirkonna reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginu 75,3 tuh m³ (598 (abonentide arv) x 126 (abonendi aastane tarbimismaht) / 1000 = 75,3 tuh m³).

2.2 Veekadu

Veekadu leitakse ammutatud vee koguse, omatarbevee koguse ning müüdüd vee koguse vahena (ammutatud vee kogus – omatarbevee kogus – müüdüd vee kogus). Veekadu iseloomustab muuhulgas ka veetorustiku tehnilist seisundit. Sellesse kategooriasse kuuluvad veeleked ja veemõõtjate ebatäpsusest tulenevad vahed.

Omatarbevee hulka loeb KA võetud vee kogust, mida kasutatakse vee-ettevõtja poolt kaasnevate hooldustööde läbiviimisel, samuti plaanilisi ja mitteplaanilisi veevõtte ühisveevärgist, mis on mõõdetavad ja mida ei lülitata veekao hulka. Omatarbevee hulka ei arvestata tuletõrjeks võetavat vett ega võetud vee kogust, mida vee-ettevõtja kasutab muuks otstarbeks (nt kontoriruumides). Omatarbevee mahtu ei arvestata müüdüd vee mahu hulka.

Veekaole hinnangu andmine on oluline, sest see mõjutab:

- 1) elektrienergia kulu (mida väiksem on veekadu, seda vähem kulub elektrit vee pumpamiseks ja elektrienergiat joogivee puhastamiseks);
- 2) kemikaalide kulu (mida väiksem on veekadu, seda väiksem on kemikaalide kulu, juhul kui vee töötlemisel kemikaale kasutatakse);
- 3) keskkonnatasude kulu (mida väiksem on veekadu, seda vähem tuleb maksta vee erikasutusõiguse tasu).

Olulise tähtsusega on veekao tekkimisel ehitatud torustiku vanus, ehituskvaliteet ja materjal.

ASR poolt esitatud andmete põhjal prognoositakse veekaoks 2015.a-l 9,1 tuh m³ ehk 11% ammutatud veest ilma omatarbeveeta

ASR prognoosib esitatud andmete kohaselt veekaoks 2015.a-l 9,1 tuh m³ ehk 11% ammutatud veest ilma omatarbeveeta.

KA seisukoht veekao 9,1 tuh m³ ehk 11% kohta

Ülevaate saamiseks veekadude muutuse kohta ajas, koostas KA ettevõtja poolt esitatud andmete alusel tabeli aastate 2012 kuni 2015 kohta (vt Tabel 7).

Tabel 7 Veekadu ASR tegevuspiirkonnas

	VEEKADU	ühik	2012	2013	2014	2015
1.	Ammutatud vesi	tuh m ³	83,7	82,5	83,1	83,7
2.	Vee omatarve	tuh m ³	2,2	1,3	0,8	0,8
3.	Ammutatud vesi omatarbeta	tuh m ³	81,5	81,2	82,3	82,9
4.	Võetud vee müügi maht	tuh m ³	70,3	74,1	73,5	73,8
5.	Veekadu (rida 1- rida 2- rida 4)	tuh m ³	11,2	7,1	8,8	9,1
6.	Veekadu	%	13,7	8,8	10,7	11,0
7.	<i>Veekao muutus võrreldes eelmise aastaga</i>	%		-36	22	3
8.	Ühisveevärgi torustike pikkus	km	25,5	26,3	26,3	26,3
9.	sh uued ja rekonstrueeritud torustikud	km	11,8	14,5	14,5	14,5

Kuna veekao hulka ei arvestata omatarbevett, siis annab KA eraldi hinnangu ettevõtja poolt prognoositud omatarbevee kogusele.

ASR kasutab 2015 aastal omatarbevett peamiselt veepuhastusseadmete läbipesuks. Aastate lõikes on ASR omatarbevee maht kahanenud 2012.a 2,2 tuhande m³ tasemelt 2014.a-ks 0,8 tuhande m³ tasemele (vt Tabel 7 rida 2). 2015.a-ks prognoosib ASR omatarbevee mahu 2014.a, kui madalama omatarbevee kuluga aasta tasemele, ehk 0,8 tuhande m³ (vt Tabel 7 veerg 2015 rida 2). **Kuna vee-ettevõtja prognoosib omatarbevee mahu reaalselt vajadust arvesse võttes eelmise, kui madalaima omatarbevee mahuga aasta (2014.a) tasemele, loeb KA 2015.a omatarbevee mahu 0,8 tuhande m³ põhjendatuks.**

Tabelist (vt Tabel 7 rida 6) nähtub, et ASR tegevuspiirkonnas on veekadu aastate lõikes kõikunud: 2012.a 13,7 %-lt 2013.a-l 8,8 %-ni ja 2014.a-l 10,7 %-ni ammutatud vee kogusest ilma omatarbeveeta. Kuna ASR tegevuspiirkonnas ei ole veetorustike pikkuses olulisel määral muutusi eelnevatel aastatel toimunud, samuti ei planeeri ettevõtja investeeringuid veetorustikesse regulatsiooniperioodil, siis piirkonna stabiilsust arvesse võttes prognoosib ettevõtja 2015.a veekao mahu osakaalu 11 % (omatarbeta) ammutatavast veest eelmise kolme aasta (2012 – 2014) keskmise veekao näitajaga 11% (vt Tabel 7 rida 6: $(13,7 + 8,8 + 10,7) / 3 = 11\%$) samale tasemele s.t 9,1 tuhande m³ (vt Tabel 7 rida 5 veerg 2015: $82,9 \times 11 / 100 = 9,1$ tuhande m³).

Kuna ASR prognoosib Räpina valla tegevuspiirkonna veekao osakaalu tegevuspiirkonna stabiilsust arvesse võttes eelmise kolme aasta keskmise veekao näitaja tasemele, loeb KA põhjendatuks ettevõtja poolt 2015.a-ks prognoositud veekao näitajat 11% (omatarbeta) ammutatava vee mahust ja sellest lähtuvat veekadu 9,1 tuhande m³.

3. Veeteenuse hinda lülitatavad tegevuskulud

ÜVVKS § 14 lg 2 ning sellest lähtuva Juhendi punkti 7.1 järgi on veeteenuse hindade arvutamise aluseks lubatud müügitulu regulatsiooniperioodil. Juhendi punkti 7.2 kohaselt lülitatakse veeteenuse hindadesse tegevuskulud, kapitalikulu ja põhjendatud tulukus. Juhendi punkti 2.15 kohaselt on tegevuskulud hinda lülitatavad põhjendatud kulud, mis ei sisalda kapitalikulu ja finantskulu (finantskuludeks võivad olla kulud investeeringutelt tütar- või sidusettevõttesse, kulud muudelt pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt, intressikulud, kahjum valuutakursi muutustest või kahjum lühiajalistelt finantsinvesteeringutelt¹²). Alljärgnevalt annab KA hinnangu Hinnataotluses esitatud tegevuskulude kohta.

¹² <http://www.rmp.ee/raamatupidamine/rtj/>; RTJ 2 Lisa 2 Kasumiaruande kirjete selgitus

Kaalutlusi, kas veeteenuse hinda lülitatud tegevuskulud on ÜVVKS § 14 lg 2 alusel põhjendatud, teostab KA tuginedes Juhendi p 4.2 kuni 4.8. Juhendi punktist 4.2 lähtuvalt jagunevad tegevuskulud alljärgnevalt:

- 1) mittekontrollitavad kulud, kusjuures KA annab eraldi hinnangu vee erikasutusõiguse tasule ning saastetasule;
- 2) kontrollitavad kulud, kusjuures KA annab eraldi hinnangu kontrollitavatest kuludest elektrienergia kulule, kemikaalide kulule ning muudele tegevuskuludele (s.h tööjõukulud).

3.1 Mittekontrollitavad kulud

Juhendi punkti 4.4 kohaselt on mittekontrollitavad kulud need, mis ei ole mõjutatavad ettevõtja majandustegevuse kaudu, vaid sõltuvad täielikult ettevõtja-välistest teguritest (eelkõige seadusandlusest). ASR-l on mittekontrollitavateks kuludeks vee erikasutusõiguse tasu ja saastetasu.

ASR poolt kooskõlastamiseks esitatud veeteenuse hinda lülitatud mittekontrollitavad kulud summas 11,0 tuh €

ASR on Hinnataotluse kohaselt prognoosinud veeteenuse hinda lülitatavaks mittekontrollitavate kulude summaks 11,0 tuh €, millest vee erikasutusõiguse tasu on 7,1 tuh € ja saastetasu 3,9 tuh €.

KA seisukoht mittekontrollitavate kulude osas

Järgnevalt annab KA hinnangu ASR poolt veeteenuse hinda lülitatavatele mittekontrollitavatele kuludele kulukomponentide lõikes.

3.1.1 Vee erikasutusõiguse tasu

Keskkonnatasude seaduse (edaspidi KeTS) § 10 lg 1 kohaselt makstakse vee erikasutusõiguse tasu õiguse eest võtta veekogust või põhjaveekihist vett erikasutuse korras.

Vee erikasutusõiguse tasu kujuneb prognoositud ammutatud vee kogusele KeTS § 10 lg 3 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 12.11.2009 määruse nr 171 „Vee erikasutusõiguse tasumäärad veevõtu eest veekogust või põhjaveekihist“ § 1 osundatud vee erikasutusõiguse tasumäärade rakendamisel.

Juhendi punkti 4.5 kohaselt võetakse vee erikasutusõiguse määrad täielikult arvesse vee erikasutusõiguse tasu arvestamisel, küll aga peab ettevõtja põhjendama vee erikasutusõiguse määradega maksustatavaid vee koguseid.

ASR poolt kooskõlastamiseks esitatud vee erikasutusõiguse tasu 7,1 tuh €

Hinnataotluse kohaselt soovib ASR veeteenuse hinda lülitada vee erikasutusõiguse tasu summas 7,1 tuh €.

KA seisukoht vee erikasutusõiguse tasu 7,1 tuh € osas

Vee erikasutuslubade nr L.VV/319230 ja L.VV/320492 kohaselt on ASR-l õigus ammutada joogivett Räpina linna ning Räpina valla Linte, Ruuse ja Leevaku külade puurkaevudest vett kesk-devoni põhjaveekihist.

Hinnataotluse kohaselt prognoosib ASR ammutatud vee koguseks 2015.a-l 83,7 tuh m³. Ülevaade aastatel 2012-2015 kesk-devoni põhjaveekihist ammutatud vee koguste ning rakendatud tasumäärade kohta on toodud alljärgnevas tabelis (vt Tabel 8).

Tabel 8 Ammutatud vee kogused

	AMMUTATUD VESI	ühik	2012	2013	2014	2015
1.	Ammutatud vee kogus kokku	tuh m ³	83,7	82,5	83,1	83,7
2.	<i>muutus</i>	%		-1,4	0,7	0,7
3.	Tasumäär kesk-devoni põhjaveekihist vee ammutamisel	€/tuh m ³	73,17	76,82	80,65	84,68
4.	Vee erikasutusõiguse tasu kokku	tuh €	6,1	6,3	6,7	7,1

Ammutatud vee kogus on otseselt arvutatav müüdud vee kogusest, omatarbevee mahust ja veekaost lähtuvalt. **Tulenevalt KA poolt põhjendatuks loetud võetud vee müüginahust 73,8 tuh m³ (vt otsuse p 2.1.1), omatarbevee mahust 0,8 tuh m³ (vt otsuse p 2.2) ja veekaost 9,1 tuh m³ (vt otsuse p 2.2) kujuneb põhjendatud ammutatud vee koguseks 83,7 tuh m³ (73,8 + 0,8 + 9,1 = 83,7 tuh m³).**

Vabariigi Valitsuse 12.11.2009 määruse nr 171 „Vee erikasutusõiguse tasumäärad veevõtu eest veekogust või põhjaveekihist“ § 1 kohaselt on alates 01.01.2015 vee erikasutusõiguse tasumäär vee ammutamisel devoni põhjaveekihist ordoviitsium-kambriumi kihini **84,68 € /tuh m³ aastas.**

Võttes aluseks käesolevas punktis põhjendatuks loetud 2015.a-l ammutatava vee koguse ning 2015.a vee erikasutusõiguse tasumäära (sätestatud Vabariigi Valitsuse 12.11.2009 määrus nr 171 „Vee erikasutusõiguse tasumäärad veevõtu eest veekogust või põhjaveekihist“ §-s 1), kujuneb 2015.a vee erikasutusõiguse tasuks 7,1 tuh € (83,7 tuh m³ (ammutatav vee kogus) × 84,68 €/tuh m³ (vee erikasutusõiguse tasumäär veevõtul devoni põhjaveekihist ordoviitsium-kambriumi kihini) = 7 088 € ehk 7,1 tuh €, mis ÜVVKS § 14 lg 2 p 1 ja 3 tulenevalt on põhjendatud lülitada veeteenuse hinda

3.1.2 Saastetasu

Vee-ettevõtja peab ÜVVKS § 10 lg 1 järgi tagama oma tegevuspiirkonnas ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni toimimise ja korrashoiu. Veeseaduse (edaspidi VeeS) järgi on reovee puhastamine vee-ettevõtja kohustus. VeeS § 8 kohaselt on vee-ettevõtja kohustatud soetama endale vee erikasutusloa ja KeTS §-de 3, 5, 17, 20 ja 24 kohaselt maksma veekogu reostamisel keskkonnatasuna saastetasu. KeTS § 14 lg 1 kohaselt rakendatakse saastetasu, kui saasteaineid heidetakse välisõhku, veekogusse, põhjavette või pinnasesse või kõrvaldatakse jäätmeid. Keskkonnatasude rakendamise eesmärk on KeTS § 4 lg 1 järgi vältida või vähendada saasteainete keskkonda heitmisega võimalikku kahju.

Juhendi punkti 4.5 kohaselt lülitatakse seaduses sätestatud saastetasude määrad täielikult veeteenuse hinda, küll aga peab ettevõtja põhjendama saastekoguseid. Juhendi punkti 4.6 p 5 kohaselt ei lülitata veeteenuse hinda seaduse alusel vee-ettevõtjale määratud trahve ja viiviseid.

ASR poolt kooskõlastamisele esitatud veeteenuse hinda lülitatud saastetasu 3,9 tuh €

Hinnataotluse kohaselt prognoosib ASR 2015.a-l makstavaks saastetasu summaks 3,9 tuh € ning soovib selle lülitada kooskõlastavasse veeteenuse hinda. 2015.a saastetasu kujunemine on kajastatud alljärgnevas tabelis (vt Tabel 9).

Tabel 9 Saastetasu kujunemine 2015.a-l

	SAASTETASU	Tasumäär €/t	Suubla koefitsient	Kogus loaga t	Kokku €	Efektiivsus- koefitsient	Saastetasu kokku €	
1.	veesaaste BHT ₇	1 435	1,0	0,047	67	0,5	34	
2.	veesaaste HA	552,89	1,0	0,059	33	0,5	16	
3.	veesaaste P	12 014	1,0	0,003	36	0,5	18	
4.	veesaaste N	2 826	1,0	0,136	384	0,5	192	
5.	veesaaste BHT ₇	1 435	1,5	0,422	908	0,5	454	
6.	veesaaste HA	552,89	1,5	0,464	384	0,5	192	
7.	veesaaste P	12 014	1,5	0,053	955	0,5	478	
8.	veesaaste N	2 826	1,5	1,223	5 184	0,5	2 592	
9.	KOKKU SAASTETASU							3 976
10.	Muu tegevusega (purgimisega) seotud saastetasu 0,9 %							35
11.	KOKKU VEETEENUSE HINDA LÜLITATAV SAASTETASU							3 941

BHT₇ - orgaanilised ained (v.a ühealuselised fenoolid ning v.a nafta, naftasaadused, mineraalõli ning tahke kütuse ja muu orgaanilise aine termilise töötlemise vedelsaadused) ümberarvestatuna nende lagundamise biokeemiliseks hapnikutarbeks seitsme ööpäeva jooksul;

HA – heljum;

P - fosforiühendid ümberarvestatuna üldfosforiks;

N - lämmastikuühendid ümberarvestatuna üldlämmastikuks;

KA seisukoht veeteenuse hinda lülitatud saastetasu 3,9 tuh € osas

ASR puhastab vee erikasutuslubade nr L.VV/319230 ja L.VV/320492 kohaselt reovett Räpina linna ning Räpina valla Linte, Ruuse ja Leevaku külade reoveepuhastites. Aastateks 2012 ja 2013 oli veemajandusprojektide raames lõpule viidud Räpina, Linte, Ruuse ja Leevaku reoveepuhastite rekonstrueerimine.

Kuna saastetasu kujuneb saastekoguse, saastetasumäära, suubla koefitsiendi ja saastetasumäärade vähendamist kajastava efektiivsuse koefitsiendi korrutisena, analüüsib KA kõiki saastetasu arvutamise aluseks olevaid komponente eraldiseisvalt.

Saastekogused

Hinnangu andmiseks saastekogustele analüüsis KA saastekoguste dünaamikat aastatel 2012-2015. Kuna saastekogused sõltuvad olulisel määral ka puhastatava reovee kogusest, leidis KA ASR poolt 2015.a-ks prognoositud saastekogustele hinnangu andmiseks vaadeldavate aastate saastekoguste erikulu (saastekogus jagatud reovee ärajuhtimise ja puhastamise, s.h purgimismahu müüginahuga). Ülevaade saastekogustest ning saastekoguste erikuludest on esitatud alljärgnevas tabelis (vt Tabel 10).

Tabel 10 Saastekogused ja erikulud aastatel 2012 – 2015

	SAASTEKOGUSED	ühik	2012	2013	2014	2015
1.	Saasteaine BHT ₇	t	0,941	0,810	0,469	0,469
2.	Saastekoguse erikulu reovee müüginahku suhtes	kg/tuh m ³	13,07	10,39	6,17	6,17
3.	Saasteaine HA	t	0,496	0,792	0,572	0,523
4.	Saastekoguse erikulu reovee müüginahku suhtes	kg/tuh m ³	6,88	10,15	7,53	6,88
5.	Sasteaine P	t	0,127	0,091	0,056	0,056
6.	Saastekoguse erikulu reovee müüginahku suhtes	kg/tuh m ³	1,77	1,16	0,74	0,74
7.	Saasteaine N	t	0,852	1,489	1,438	1,359
8.	Saastekoguse erikulu reovee müüginahku suhtes	kg/tuh m ³	11,84	19,10	18,93	17,89
9.	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginahk	tuh m ³	71,5	77,3	75,2	75,3
10.	Purgimisteenuse mahk	tuh m ³	0,5	0,6	0,7	0,7
11.	Reovee kogus kokku	tuh m ³	72,0	77,9	76,0	76,0

Tabelist 10 nähtub, et ASR tegevuspiirkonna puhastitelt keskkonda väljunud saastekogused on 2014.a-l võrreldes 2012.a-ga saasteainete BHT₇ ja fosfori osas oluliselt kahanenud (vt Tabel 10 rida 1 ja 5). Saasteaine heljumi kogus on aastatel 2012-2014 kõikunud (vt Tabel 10 rida 3) ja saasteaine lämmastiku kogus on aastal 2013 eelmise aastaga võrreldes märgatavalt kasvanud ning jäänud suurusjärgus samale tasemele ka 2014.a-l (vt Tabel 10 rida 7).

2012.a-l ja 2013.a-l viidi lõpuni ASR tegevuspiirkonna puhastite rekonstrueerimistööd, mille mõju on avaldunud 2013.a-l ja 2014.a-l BHT₇ ja fosfori saastekoguste, samuti nende erikulu (saastekogus jagatud puhastatava reovee mahuga) vähenemises. Seetõttu prognoosib ASR 2015.a-ks saasteainete BHT₇ ja fosfori erikulu eelmise 2014.a, kui esimese rekonstrueerimise järgse täisaasta, erikulu tasemele ehk BHT₇ erikulu 6,17 kg/ tuh m³ ja fosfori erikulu 6,17 kg/ tuh m³. Prognoositud BHT₇ erikulu 6,17 kg/ tuh m³ ja fosfori erikulu 6,17 kg/ tuh m³ on ühtlasi eelmise kolme aasta (2012-2014) vastavate saasteainete erikulu madalaim tase (vt Tabel 10 rida 2 ja 6). Saasteaine heljumi erikulu on ASR prognoosinud eelmise kolme aasta (2012 – 2014) heljumi erikulu madalaimale tasemele ehk 6,88 kg/ tuh m³ (vt Tabel 10 rida 4) . **KA peab põhjendatuks 2015.a-ks prognoositud BHT₇ erikulu 6,17 kg/tuh m³, fosfori (P) erikulu 0,74 kg/tuh m³ ja heljumi (HA) erikulu 6,88 kg/tuh m³, kuna saasteainete prognoosimisel on võetud arvesse investeeringuid reoveepuhastitesse ja prognoositud erikulud jäävad eelmise kolme aasta (2012-2014) vastavate saasteainete erikulu madalaimale tasemele.**

ASR tegevuspiirkonnas on lämmastiku erikulu 2012.a 11,84 kg/ tuh m³ tasemelt hüppeliselt tõusnud 2013.a-l 19,10 kg/ tuh m³ tasemele. 2014 aastal on lämmastiku erikulu mõnevõrra vähenenud s.t saavutanud taseme 18,93 kg/ tuh m³, kuid suurusjärgus jäänud samaks 2013.a erikulu tasemega (vt Tabel 10 rida 8). 2015.a-ks prognoosib ASR lämmastiku erikulu võrreldes 2014 aastaga langema, kuna loodab, et 2014 aastal saavutatud lämmastiku erikulu langus võrreldes 2013.a-ga jätkub ka 2015.a-l (vt Tabel 10 rida 8). Vee-ettevõtja sõnutsi mõjus puhasti rekonstrueerimine lämmastiku erastamisele halvasti nii püütakse teha kõik endast olev lämmastiku koguse langetamiseks, mis paraku ei saa toimuda väga kiiresti.

Ettevõtja selgitusi arvesse võttes peab KA põhjendatuks 2015.a-ks prognoositud lämmastiku (N) erikulu 17,89 kg/tuh m³, mis on prognoositud 2013 ja 2014 aastate tegelikke lämmastiku erikulu näitajaid arvesse võttes ning on eelnimetatud aastate madalaim lämmastiku erikulu tase pärast reoveepuhasti rekonstrueerimist.

Kuna KA on eelnevalt põhjendatuks lugenud saasteainete erikulud ja saasteainete erikulude põhjal arvatud saastekogused ei ületa vee erikasutusloas sätestatud näitajaid loeb KA põhjendatuks BHT₇ koguse 0,5 t, saasteaine P koguse 0,1 t, saasteaine HA koguse 0,5 t ja saasteaine N koguse 1,4 t.

Saastetasumäärad

KA peab põhjendatuks ASR poolt 2015.a saastetasu arvutustes kasutatud saastetasumäärasid (BHT₇ 1435 €/t; HA 552,89 €/t; P 12014 €/t; N 2826 €/t), kuna need vastavad KeTS § 20 lg-s 1 loetletud 2015.a-l kehtivatele saastetasumääradele.

Suubla koefitsient

Vee erikasutuslubade nr L.VV/319230 ja L.VV/320492 kohaselt kasutab ASR:

- Linte reoveepuhasti suublana Poldri kraavi, millele rakendatakse vee erikasutusloa kohaselt KeTS § 20 lg 2 alusel sätestatud suubla koefitsienti 1 ning
- Räpina, Ruusa ja Leevaku reoveepuhastite suublana Võhandu jõge, millele rakendatakse vee erikasutusloa kohaselt KeTS § 20 lg 2 alusel sätestatud suubla koefitsienti 1,5.

KA peab põhjendatuks Linte reoveepuhasti puhul suubla koefitsienti 1 ning Räpina, Ruusa ja Leevaku reoveepuhasti puhul suubla koefitsienti 1,5, kuna need põhinevad vee-erikasutusloas KeTS § 20 lg 2 alusel sätestatud suubla koefitsientidel.

Saastetasumäärade vähendamine ehk efektiivsuse koefitsient

KeTS § 20 lg 5 sätestab, et kui kõik saastetasu maksja väljalaskme heitvett iseloomustavad näitajad on vee erikasutusloaga määratud heitvee reostusnäitajate piirväärtustest väiksemad või nendega võrdsed ning vee erikasutaja on esitanud vee erikasutusloa andjale veeseaduse § 21 punktis 6 nimetatud aruande tähtpäevaks ja nõutud andmete ulatuses, vähendatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 kehtestatud saastetasumäärasid selle väljalaskme osas kaks korda ehk rakendatakse efektiivsuskoeffitsienti 0,5. **Kuna ASR tegevuspiirkonna reoveepuhastitest väljuva heitvee saastekogused on 2015.a-l prognoositud vastama ASR vee erikasutuslubades määratud heitvee reostusnäitajate piirväärtustele ning vee erikasutusloa andjale peavad olema tähtaegselt esitatud aruanded, siis on ASR puhul põhjendatud KeTS § 20 lg 5 tulenevalt rakendada efektiivsuskoeffitsienti 0,5 ehk vähendada saastetasumäärasid kaks korda.**

Saastetasu kujunemine

Korrutades iga saasteaine puhul KA poolt põhjendatuks loetud saastekoguse, saastetasumäära, suubla koefitsiendi ja efektiivsuse koefitsiendi saame konkreetse saasteaine keskkonda juhtimise eest makstava saastetasu. Kõikide saasteainete keskkonda juhtimise eest makstavate saastetasude summeerimisel kujuneb 2015.a-l makstavaks saastetasuks kokku 3 976 € (vt Tabel 9 rida 9). Kujunenud saastetasu summast on ASR eristanud muu tegevusega ehk purgimisteenuse osutamisega (0,7 tuh m³) seotud purgitava reovee puhastamise kulu purgimisteenuse mahu osakaalu **0,9%** ($0,7 \times 100 / 76,0 = 0,9\%$) alusel kogu puhastatavast reoveest (76,0 tuh m³). Purgitava reovee puhastamisega seotud kuluks kujuneb 35 € ($3\,976 \times 0,9 / 100 = 35$ €), mida ASR veeteenuse hinda ei lülita (vt Tabel 9 rida 10). **Seega kujuneb ASR veeteenuse hinda lülitatavaks põhjendatuks saastetasuks 3 941 € ($3\,976 - 36 = 3\,941$) ehk 3,9 tuh € (vt Tabel 9 rida 11).**

KA peab ÜVVKS § 14 lg 2 p 1 ja 3 alusel põhjendatuks lülitada veeteenuse hinda saastetasu 3,9 tuh €, kuna nimetatud summa on kujunenud KA poolt põhjendatuks loetud saastekoguste korrutamisel KeTS § 20 lg 1 toodud 2015.a saastetasumäärade ning KeTS § 20 lg 2 alusel vee erikasutusloas määratud suubla koefitsiendi ja KeTS § 20 lg 5 sätestatud nn efektiivsuse koefitsiendiga ning saadud saastetasust on eristatud põhjendatud osakaalu alusel muu tegevusega seotud kulu.

3.2 Kontrollitavad kulud

Kaalutlusi, kas veeteenuse hinda lülitatud kontrollitavad kulud on ÜVVKS § 14 lg 2 p 1, 3 ja 4 alusel põhjendatud, teostab KA tuginedes Juhendi p 4.2 kuni 4.8.

Kontrollitavate kuludena defineerib KA vastavalt Juhendi punktile 4.3 kulusid, mida ettevõtja saab mõjutada oma efektiivsema majandustegevuse kaudu.

Juhendi punkti 4.6 kohaselt ei lülitata veeteenuse hindadesse alljärgnevaid kuluartikleid (analoogselt Vee Määrusega, mida rakendatakse juhul, kui vee-ettevõtja hind ei vasta ÜVVKS-s kajastatud põhimõtetele):

- 1) ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu;
- 2) sponsorlus, kingitused ja annetused;
- 3) veeteenuse vahendajatele makstavad tasud;
- 4) põhitegevusega mitteseotud kulud;
- 5) seaduse alusel vee-ettevõtjale määratud trahve ja viiviseid;
- 6) finantskulud;
- 7) vee-ettevõtja tulumaksukulu (näiteks dividendide tulumaksu kulu);
- 8) teised ettevõtte majandusanalüüsi käigus mittepõhjendatuks osutunud kulud.

Juhendi punkti 4.8 kohaselt kasutatakse ettevõtja kulude analüüsi süstemaatilisel teostamisel muuhulgas alljärgnevaid meetodeid:

- 1) kulude dünaamika jälgimine ajas ning selle võrdlus tarbijahinnaindeksi¹³ (THI) dünaamikaga;
- 2) erinevate kukumkomponentide põhjendatuse süvaanalüüs (sh. eksperthinnangud);
- 3) vee-ettevõtja tegevuskulude ning nende põhjal arvutatud statistiliste näitajate võrdlemine teiste vee-ettevõtjate näitajatega.

ASR poolt veeteenuse hinda lülitatavad kontrollitavad kulud summas 126,7 tuh €

ASR on Hinnataotluse kohaselt prognoosinud veeteenuse hinda lülitatavateks kontrollitavateks kuludeks kokku 157,5 tuh €, millest moodustab:

1) elektrienergia kulu	30,4 tuh €,
2) kemikaalide kulud	4,6 tuh €,
3) muud tegevuskulud, s.h tööjõukulud	91,7 tuh €,

Nimetatud kontrollitavatele kuludele annab KA käesoleva otsuse järgnevates punktides eraldi hinnangu. Kontrollitavate kulude põhjendatust hindab KA ASR poolt Hinnataotlusega esitatud andmete ning ettevõtjalt menetluse käigus saadud selgituste alusel.

¹³ THI väljendab üldises majanduskeskkonnas aset leidva kulude kasvu dünaamikat, mis avaldub lõpptulemusena keskmise tarbija ostukorvi hinna muutuses.

3.2.1 Elektrienergia kulu

ASR poolt prognoositud veeteenuse elektrienergia kulu 30,3 tuh €

Hinnataotluse kohaselt prognoosib ASR 2015.a-l veeteenuse osutamisel tarbitavaks elektrienergia koguseks 309,2 MWh ja elektrienergia kuluks veeteenuse hinnas 30,3 tuh €, millest võetud vee teenuse hinda lülitab elektrienergia kulu 5,0 tuh € ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse hinda 25,3 tuh €.

KA seisukoht elektrienergia kulu 30,3 tuh € kohta

Elektrikulu kujuneb elektrienergia koguse korrutamisel elektrienergia hinna, võrguteenuse hinna, elektriaktsiisi ning taastuenergia tasu summaga, mistõttu annab KA alljärgnevalt kõikidele eelnimetatud elektrikulu arvutamise aluseks olevatele komponentidele hinnangu eraldiseisvalt.

Elektrienergia kogus

Veeteenusega seotud elektrienergiat tarbib ASR nii vee kui ka reovee pumpamisel ja puhastamisel. ASR on Hinnataotluses esitanud 2015.a võetud vee teenusega seotud elektrienergia koguseks 49,0 MWh (vt Tabel 11 rida 2.1 veerg 2015) ja reovee ärajuhtimise ja puhastamisega seotud elektrienergia koguseks 260,2 MWh (vt Tabel 11 rida 2.2 veerg 2015), mille kujunemist on ASR Hinnataotluses kajastanud tarbimispunktide lõikes. KA koostas ASR poolt esitatud andmete alusel tabeli veeteenuse osutamisel tarbitud elektrienergia koguste ja kulu kohta (vt Tabel 11).

Tabel 11 Veeteenuse osutamisega seotud elektrienergia kogused ja kulu

	ELEKTRIENERGIA KULU	ühik	2012	2013	2014	2015
1.	Elektrienergia kulu veeteenuse hinnas	tuh €	26,2	32,9	31,1	30,3
1.1	<i>muutus %</i>	<i>%</i>		25,8	-5,7	-2,4
2.	Elektrienergia tarbimine veeteenuse objektidel	MWh	305,3	315,7	308,4	309,2
2.1	s.h elektrienergia tarbimine võetud vee objektidel	MWh	52,1	47,6	48,3	49,0
2.2	s.h elektrienergia tarbimine reovee objektidel	MWh	253,2	268,1	260,1	260,2
3.	Ammutatud vee kogus kokku	tuh m³	83,7	82,5	83,1	83,7
3.1	Elektrienergia tarbimise erikulu ammutatava vee koguse suhtes	kWh/m ³	0,62	0,58	0,58	0,58
4.	Reovee kogus kokku (s.h purgimine)	tuh m³	72,0	77,9	76,0	76,0
4.1	Elektrienergia tarbimise erikulu reovee (s.h purgimise) koguse suhtes	kWh/m ³	3,52	3,44	3,42	3,42
5.	Keskmine elektrienergia hind	sent / kWh	8,6	10,4	10,1	9,8

Veeteenuse osutamisel kasutatud elektrienergia kogus oli ASR tegevuspiirkonnas 2012.a-l 305,3 MWh, 2013.a-l tõusis 315,7 MWh-ni ning 2014.a-l vähenes 308,4 MWh-ni (vt Tabel 11 rida 2). Nii võetud vee kui ka reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisega seotud elektrienergia kogused on eelmistel aastatel (2012 – 2014) kõikunud (vt Tabel 11 rida 2.1 ja 2.2). Kuna elektritarbimine on sõltuvuses pumbatava ja töödeldava vee/reovee kogusest, siis hinnangu andmiseks veeteenusega seotud elektrienergia kogusele, leidis KA elektrienergia tarbimise erikulud veeteenuste lõikes: võetud vee teenusega seotud elektrienergia kogus jagatud ammutatud vee mahuga (vt Tabel 11 rida 3.1) ja reovee teenusega seotud elektrienergia kogus jagatud reovee ärajuhtimise ja puhastamise (s.h purgimismahu) müügi mahuga (vt Tabel 11 rida ja 4.1).

Parema hinnangu andmiseks ASR tegevuspiirkonna võetud vee ning reovee ärajuhtimise ja

puhastamise teenusega seotud elektrienergia kogusele analüüsib KA võetud vee teenusega ning reovee ärajuhtimise puhastamise teenusega seotud elektrienergia koguseid eraldiseisvalt.

Võetud vee teenusega seotud elektrienergia kogus. Võetud vee teenusega seotud elektrienergia erikulu on 2012.a 0,62 kWh/m³ tasemelt langenud 2013.a-l 0,58 kWh/m³ tasemele ja jäänud samale tasemele ka 2014.a-l (vt Tabel 11 rida 3.1). 2012.a-l viidi lõpuni Kastani (Räpina linnas) ja Leevaku veetöötusjaamade rekonstrueerimine, mis on põhjuseks võetud vee teenuse elektrienergia erikulu langusel ja stabiliseerumisel järgnevatel aastatel (2013 ja 2014). ASR tegevuspiirkonnas 2015.a-ks muutusi ette näha ei ole, mistõttu on elektrienergia erikulu 0,58 kWh/m³ prognoositud jääma samale tasemele eelmise kahe aasta (2013-2014) elektrienergia erikuluga (vt Tabel 11 rida 3.1 veerud 2013-2015). **KA peab põhjendatuks 2015.a-ks prognoositud ASR tegevuspiirkonna võetud vee teenusega seotud elektrienergia erikulu 0,58 kWh/m³, sest prognoositud erikulu vastab veetöötusjaamade rekonstrueerimisjärgsete aastate (2013.a ja 2014.a, millal elektrienergia erikulu langes ja stabiliseerus) erikulu tasemele. KA poolt põhjendatuks loetud erikulust lähtuvalt kujuneb põhjendatud võetud vee teenusega seotud elektrienergia koguseks 49,0 MWh ($83,7 \times 0,58 = 49,0$ MWh).**

Reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenusega seotud elektrienergia kogus. Reovee teenuse osutamisega seotud elektrienergia erikulu (sisaldab purgitava reovee puhastamise kulu) on eelnevatel aastatel järjepidevalt langenud: 2012.a 3,52 kWh/m³ tasemelt langes 2013.a-l 3,44 kWh/m³ tasemele ja 2014.a-l langes 3,42 kWh/m³ tasemele (vt Tabel 11 rida 4.1). Reovee teenuse elektrienergia erikulu (sisaldab purgitava reovee puhastamise kulu) languse eelnevatel aastatel on põhjustanud 2012.a-l ja 2013.a-l lõpule viidud reoveepuhastite rekonstrueerimine. 2014.a-l ei ole reovee teenuse objektides muutusi toimunud ja muutusi ei ole ette näha ka käesoleval aastal. ASR poolt 2015.a-ks prognoositud reovee teenuse elektrienergia erikulu (sisaldab purgitava reovee puhastamise kulu) 3,42 kWh/m³ jääb samale tasemele eelmise 2014.a elektrienergia erikuluga (vt Tabel 11 rida 4.1 veerud 2014 ja 2015). **KA peab põhjendatuks 2015.a-ks prognoositud ASR reovee teenuse elektrienergia erikuluks (sisaldab purgitava reovee puhastamise kulu) 3,42 kWh/m³, mis jääb reoveepuhastite rekonstrueerimisjärgsete aastate madalaima elektrienergia erikuluga aasta (2014) tasemele. Ka poolt põhjendatuks loetud elektrienergia erikulu (3,42 kWh/m³) alusel kujuneb põhjendatud reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenusega seotud elektrienergia koguseks, mis sisaldab ka purgitava reovee puhastamisega seotud elektrienergia kogust 260,2 MWh ($76,0 \times 3,42 = 260,2$ MWh).**

ASR reovee teenuse osutamisel tarbitavast 2015.a elektrienergia kogusest 260,2 MWh on 27,9 MWh seotud reovee ärajuhtimisega ning 232,3 MWh reovee puhastamisega. Reovee puhastamisega seotud elektrienergia kogusest on ASR eristanud muu tegevusega ehk purgitava reovee puhastamisega seotud koguse purgitava reovee mahtu (0,9%; purgitava reovee maht kogu puhastatvast reoveest) ja kolm korda kõrgemat reostusastet arvesse võttes ehk 2,6% ($2,0 (3 \times 0,9 = 2,0) \times 100 / 77,3 = 2,6\%$) kogu reovee puhastamisega seotud elektrienergia kogusest. Eeltoodust lähtuvalt kujuneb purgitava reovee puhastamisega seotud elektrienergia koguseks 2,6% ehk 6,1 MWh ($232,3 \times 2,6 / 100 = 6,1$ MWh), mida ASR reovee ärajuhtimise ja puhastamisega seotud elektrienergia koguse hulka ei lülita. **Seega kujuneb ASR reovee teenuse ärajuhtimise ja puhastamisega seotud põhjendatuks elektrienergia koguseks 254,1 MWh-i ($260,2 - 6,1 = 254,1$ MWh).**

Elektrienergia hind

Hinnataotlusega esitatud andmete kohaselt on ASR prognoosinud 2015.a elektrienergia hinnaks **4,367 senti/kWh**. 2013.a-l toimus elektriturul avanemine ning ASR hakkas elektrienergiat ostma vabaturult. Elektrienergia ostmiseks vabaturult küsis ASR erinevatelt elektrimüüjatelt

pakkumised, kuid ainsana esitas oma pakkumise Eesti Energia AS kahe erineva tähtajaga ja fikseeritud hinnaga hinnapaketi osas. Pakkumise raames valis ASR 3 aastase tähtajaga fikseeritud hinnaga paketi, mille hind kujunes **43,67 €/MWh** ehk 4,367 senti/kWh ja pakutud hind kujunes madalamaks eelneva 12 kuu keskmisest börsihinnast¹⁴, mis pakkumise hetkel oli 43,71 €/MWh.

KA peab veeteenuse hinnas põhjendatuks elektrienergia hinda 4,367 senti/kWh ehk 43,67 €/MWh, kuna see oli ainukene pakkumine fikseeritud elektrienergia hinnaga paketi osas elektriturul ning pakutud fikseeritud elektrienergia hind oli madalam pakkumise hetkel kujunenud 12 kuu keskmisest börsihinnast.

Seoses elektrienergia börsihinna iga aastase langemisega soovib KA ASR-l edaspidi mitte nii pikaks perioodiks lepinguid sõlmida ning kaaluda ka elektrienergia sisseostmist pakettidega, mille pakkujaid on elektriturul rohkem kui üks.

Võrguteenuse hind

ASR ostab elektrienergia võrguteenust jaotusvõrgu ettevõtjalt Elektrilevi OÜ pakettidega VÕRK1, VÕRK2, VÕRK4 ja VML2 KA poolt kooskõlastatud hindadega. ASR poolt prognoositud veeteenuse osutamisel kasutatavad võrguteenuse tasud vastavad KA poolt 23.12.2013 otsusega nr 7.1-5/13-013 kooskõlastatud võrgutasudele. ASR poolt veeteenuse osutamiseks kasutatavate objektide elektritarbimisest ja KA poolt eelnimetatud otsusega kooskõlastatud võrgutasudest lähtuvalt kujuneb kaalutud keskmiseks võrguteenuse tasuks võetud vee teenuse osutamisel 4,514 senti/kWh ja reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisel 4,270 senti/kWh.

KA peab põhjendatuks kaalutud keskmist võrguteenuse tasu võetud vee teenuse osutamisel 4,514 senti/kWh ja reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisel 4,270 senti/kWh, sest see on kujundatud veeteenuse põhiselt KA poolt põhjendatuks loetud elektrienergia kogusest ja KA otsusega nr 7.1-5/13-013 kooskõlastatud võrguteenuse tasudest lähtuvalt.

Elektriaktsiis ja taastuenergia tasu

Lähtuvalt alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse § 66 lg 12 sätestatust lisandub elektrienergia hinnale elektriaktsiis **0,447 senti/kWh** ning lähtuvalt elektrituruseaduse § 59² lg 1 taastuenergia tasu **0,89 senti/kWh**¹⁵.

Elektrienergia kulu kujunemine

KA, kontrollinud et:

- 1) ASR on vabaturult ostetava elektrienergia hinna kujundanud lähtuvalt tol hetkel soodsaimast võimalikust fikseeritud hinnapaketiga hinnast lähtuvalt, mille kohaselt kujuneb elektrienergia 2015.a hinnaks 4,367 senti/kWh;
- 2) ASR on 2015.a elektrienergia võrguteenuse tasu prognoosimisel lähtunud KA poolt 23.12.2013 otsusega nr 7.1-5/13-013 kooskõlastatud võrguteenuse tasudest, mille rakendamise tulemusena on kujunenud kaalutud keskmiseks võrguteenuse tasuks võetud vee teenuse osutamisel 4,514 senti/kWh ja reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisel 4,270 senti/kWh;
- 3) elektriaktsiis vastab alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse § 66 lg 12

¹⁴Börsihinna kontrollimise aluseks on Nord Pool Spot elektribörsi viimase 12 kuu Eesti hinnapiirkonna keskmise päev ette hind. Leitav aadressil <http://www.nordpoolspot.com/Market-data1/Elspot/Area-Prices/EE/monthly/>.

¹⁵ <http://elearning.ee/taastuenergia-tasu-suurus-on-jargmisesl-aastal-089-senti-kilovatt-tunni-kohta/>

sätetatud elektriaktsiisile (0,447 senti/kWh) ja taastuenergia tasu vastab elektrituruseaduse § 59² lg 1 tulenevalt kehtestatud taastuenergia tasule (0,89 senti/kWh),

peab põhjendatuks võetud vee teenuse osutamisel elektrienergia kaalutud keskmist hinda 10,218 senti/kWh (4,367 + 4,514 + 0,447 + 0,89 = 10,218) ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisel elektrienergia kaalutud keskmist hinda 9,974 senti/kWh (4,367 + 4,270 + 0,447 + 0,89 = 9,974).

Tulenevalt KA poolt põhjendatuks elektrienergia kogusest (võetud vee elektrienergia kogus 49,0 MWh ja reovee ärajuhtimise ja puhastamise elektrienergia kogus 254,1 MWh) ja elektrienergia hinnast (võetud vee elektrienergia hind 10,218 senti/kWh ja reovee ärajuhtimise ja puhastamise elektrienergia hind 9,974 senti/kWh), loeb KA ÜVVKS § 14 lg 2 p 1, 3 ja 4 tulenevalt põhjendatuks lülitada võetud vee teenuse hinda elektrienergia kulu 30,3 tuh €, s.h võetud vee teenuse hinda 5,0 tuh € ($49,0 \times 10,218 / 100 = 5,0$ tuh €) ja reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse hinda 25,3 tuh € ($254,1 \times 9,974 / 100 = 25,3$ tuh€).

3.2.2 Kemikaalide kulu

ASR poolt esitatud andmed kemikaalide kulu 4,6 tuh € osas

Hinnataotluse kohaselt prognoosib ASR kemikaalide kuluks kokku 4,7 tuh €, millest veeteenuse hinda lülitab 4,6 tuh €, ehk 97,4 %. Ülejäänud kemikaalide kulu jagab ettevõtja purgitud reovee puhastamisel tekkivaks kuluks (vt Tabel 12 read 13 ja 15 veerg 2015).

KA seisukoht kemikaalide kulu 4,6 tuh € osas

ASR kasutab reovee puhastusprotsessis kemikaale muda veetustamiseks ning fosfori sadestamiseks. Kemikaalide kulust ülevaate saamiseks koostas KA ettevõtja esitatud andmete alusel kemikaalide kulu kujunemise kohta aastate lõikes tabeli (vt Tabel 12). Tabelis on kajastatud muda veetustamiseks kasutatava polümeeri kogus, hind ja kogukulu kujunemine (vt Tabel 12 read 1-4) ning fosfori ärastamiseks kasutatava raudsulfaadi kogus, hind ja kogukulu kujunemine (vt Tabel 12 read 6-9).

Tabel 12 Kemikaalide kulu analüüs

	KEMIKAALIDE KULU ANALÜÜS	ühik	2012	2013	2014	2015
1.	Polümeer	kg	400	600	425	400
2.	Erikulu reovee puhastamise müüginahku suhtes	kg/tuh m ³	5,55	7,70	5,59	5,26
3.	Hind	€/kg	4,15	4,15	4,49	4,49
4.	Polümeeri kulu kokku	tuh €	1,7	2,5	1,9	1,8
5.	<i>muutus %</i>	%		50,0	-23,4	-5,9
6.	Raudsulfaat	t	19,9	15,4	21,4	19,1
7.	Erikulu reovee puhastamise müüginahku suhtes	t/tuh m ³	0,276	0,198	0,282	0,252
8.	Hind	€/t	143	143	154	154
9.	Raudsulfaadi kulu	tuh €	2,8	2,2	3,3	2,9
10.	<i>muutus %</i>	%		-22,6	49,7	-10,6
11.	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginahku (sh purgimismahut)	tuh m ³	72,0	77,9	76,0	76,0
12.	<i>muutus %</i>	%		8,24	-2,52	0,00
13.	Kemikaalide kulu kokku	tuh €	4,5	4,7	5,2	4,7
14.	<i>muutus %</i>	%		4,1	10,9	-8,9
15.	Kemikaalide kulu veeteenuse hinnas kokku	tuh €	4,5	4,7	5,2	4,6
16.	<i>osakaal %</i>	%	100,0	100,0	100,0	97,4

Kemikaalide kogus

ASR kemikaalide polümeeri ja raudsulfaadi kogused on aastatel 2012 - 2014 märgatavalt kõikunud (vt Tabel 12 read 1 ja 6). Reovee puhastusprotsessis (muda veetustamine ja fosfori sadestamine) on kasutatavate kemikaalide kogus reeglina korrelatsioonis töödeldava reovee mahuga. Mida suurem on töödeldava reovee maht, seda suurem on kemikaalide kulu. Seetõttu leidis KA, et hinnata ettevõtja poolt 2015.a-ks prognoositud kemikaalide kogust, polümeeri ja raudsulfaadi erikulud reovee teenuse müügitahu (s.h purgitava reovee mahu) suhtes (vt Tabel 12 read 2 ja 7). Alljärgnevalt annab KA hinnangu kemikaalide polümeeri ja raudsulfaadi erikuludele ning kogustele.

Polümeer: kemikaali polümeeri erikulu on eelnevatel aastatel kõikunud: 2012.a 5,55 kg/tuh m³ tasemelt tõusis 2013.a-l 7,70 kg/tuh m³ tasemele ja 2014.a-l langes 5,59 kg/tuh m³ tasemele (vt Tabel 12 rida 2). 2015.a-ks prognoosib ASR kemikaali koguse reaalselt vajadust arvesse võttes polümeeri erikulu 5,26 kg-i/ tuh m³ kohta, mis jääb madalamaks eelmise kolme aasta (2012 – 2014) polümeeri erikulu madalaimast tasemest (vt Tabel 12 rida 2). **Kuna ASR on prognoosinud 2015.a kemikaali polümeer erikulu kemikaali koguse reaalselt vajadust arvesse võttes madalamaks eelmiste aastate (2012 – 2014) erikulude tasemest, siis loeb KA põhjendatuks ASR poolt 2015.a-ks prognoositud polümeeri erikulu 5,26 kg/tuh m³ ja sellest tulenevalt polümeeri koguse 400 kg.**

Raudsulfaat: kemikaali raudsulfaadi erikulu on eelnevatel aastatel samuti kõikunud: 2012.a 0,276 t/tuh m³ tasemelt langes 2013.a-l 0,198 t/tuh m³ tasemele ja 2014.a-l tõusis 0,282 t/tuh m³ tasemele (vt Tabel 12 rida 7). 2015.a-ks prognoosib ASR raudsulfaadi erikulu 0,252 t/tuh m³ tasemele, mis jääb eelmise kolme aasta (2012 – 2014) keskmisele raudsulfaadi erikulu tasemele ($(0,276 + 0,198 + 0,282) / 3 = 0,252$ t/tuh m³) (vt Tabel 12 rida 7). **Kuna ASR on prognoosinud 2015.a kemikaali raudsulfaadi erikulu kemikaali koguste kõikumist arvesse võttes eelmise kolme aasta (2012 – 2014) keskmisele raudsulfaadi erikulu tasemele (0,252 t/tuh m³), siis loeb KA põhjendatuks ASR poolt 2015.a-ks prognoositud raudsulfaadi erikulu 0,252 t/tuh m³ ja sellest tulenevalt raudsulfaadi koguse 19,1 t.**

Kemikaalide hind

ASR Hinnataotluses on kemikaalide 2015.a hinnad prognoositud eelmise 2014.a tasemele, ehk polümeeri hind 4,49 €/kg ja raudsulfaat 154 €/t (vt Tabel 12 rida 3 ja 8 veerud 2014 ja 2015). **Kuna kemikaalide hind jääb samale tasemele eelmisel 2014.a-l soetatud samade kemikaalide hinnatasemega, siis peab KA põhjendatuks ASR 2015.a kemikaali polümeer hinda 4,49 €/kg ja raudsulfaadi hinda 154 €/t .**

Kemikaalide kulu kujunemine

Tulenevalt KA poolt põhjendatuks loetud kemikaali polümeer kulust 400 kg ja kemikaali hinnast **4,49 €/kg**, kujuneb **põhjendatud polümeeri kuluks 1,8 tuh €** ($400 \times 4,49 / 1000 = 1,8$ tuh €) (vt Tabel 12 rida 4 veerg 2015). KA poolt põhjendatuks loetud kemikaali raudsulfaadi kulust 19,1 t ja kemikaali hinnast **154 €/kg** kujuneb **põhjendatud raudsulfaadi kuluks 2,9 tuh €** ($19,1 \times 154 / 1000 = 2,9$ tuh €) (vt Tabel 12 rida 9 veerg 2015). Eeltoodust lähtuvalt kujuneb **kemikaalide kuluks kokku 4,7 tuh €** ($1,8 + 2,9 = 4,7$ tuh €) (vt Tabel 12 rida 13 veerg 2015).

Kemikaalide kogukulust 4,7 tuh € on ASR eristanud muu tegevusega ehk purgitava reovee puhastamisega seotud kuluks purgitava reovee mahtu (0,9%; purgitava reovee maht kogu puhastatavast reoveest) ja kolm korda kõrgemat reostusastet arvesse võttes 2,6% ($2,0 (3 \times 0,9 = 2,0) \times 100 / 77,3 = 2,6\%$). Eeltoodust lähtuvalt kujuneb purgitava reovee puhastamisega seotud kemikaalide kuluks 0,1 tuh € ($4,7 \times 2,6 / 100 = 0,1$ tuh €), mida ASR veeteenuse hinda ei lülita.

Pärast purgitava reovee puhastamisega seotud kemikaali kulu eraldamist kujuneb veeteenusega seotud põhjendatud kemikaalide kuluks 4,6 tuh € (4,7 – 0,1 = 4,6 tuh€).

Kuna ettevõtte on lähtunud 2015.a kemikaali polümeer koguse prognoosimisel reaalselt vajaminevast kemikaali kogusest ja kemikaali raudsulfaadi koguse prognoosimisel eelnevate aastate keskmisest raudsulfaadi erikulu (kemikaali kogus reovee müügitahu kohta) tasemest ning on rakendanud kemikaalide kogustele eelneva aasta (2014) hinnataset, millest on põhjendatud osakaalu alusel eristanud muu tegevusega (purgitava reovee puhastamisega) seotud kulu, siis loeb KA ÜVVKS § 14 lg 2 p 1, 3 ja 4 tulenevalt põhjendatuks lülitada veeteenuse hinda kemikaalide kulu summas 4,6 tuh €.

3.2.3 Muud tegevuskulud, s.h tööjõukulud

Eelnevalt on KA punktides 3.1, 3.2.1 ja 3.2.2 andnud hinnangu mittekontrollitavatele kuludele ning kontrollitavatest kuludest elektrienergia kulule ja kemikaalide kulule. Järgnevalt analüüsib KA muid tegevuskulusid, s.h tööjõukulusid koos.

Juhendi punktist 4.8 tulenevalt kasutab KA ettevõtja tegevuskulude analüüsil kulude dünaamika jälgimist ajas ja selle võrdlust THI dünaamikaga ning vee-ettevõtja tegevuskulude ja nende põhjal arvatud statistiliste näitajate võrdlemist sarnaste vee-ettevõtjate näitajatega.

Juhendi punkt 4.6.1 kohaselt ei lülitata veeteenuse hinda ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu, sest maksmata arvete kulu lülitamine veeteenuse hinda ning seeläbi korrektselt arveid tasuvate isikute veeteenuse hinda ei ole põhjendatud ja õiglane korrektselt arveid tasuvate tarbijate suhtes. Veeteenuse hind, mis sisaldaks ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulusid ei vastaks ÜVVKS § 14 lg 2 ja selle alusel välja töötatud Juhendi punktis 4.6.1 toodud põhimõtetele.

ASR esitatud andmed muude tegevuskulude, s.h tööjõukulude 91,7 tuh € osas

Hinnataotluses esitatud andmete kohaselt on ASR veeteenuse hinda lülitatavateks muudeks tegevuskuludeks, s.h tööjõukuludeks prognoosinud 91,7 tuh €.

KA seisukoht muude tegevuskulude, s.h tööjõukulude 91,7 tuh € kohta

ASR on hinnataotluse kohaselt prognoosinud kooskõlastatavas veeteenuse hinnas kajastuvateks muudeks tegevuskuludeks, s.h tööjõukuludeks kokku 91,7 tuh € (vt Tabel 13 rida 11 veerg 2015). KA koostas ettevõtja esitatud andmete alusel muude tegevuskulude kohta aastate lõikes tabeli, mis kajastab vaid kooskõlastatavasse veeteenuse hinda lülitatud muid tegevuskulusid, s.t tabelis kajastatud kulud ei sisalda muule tegevusele eristatud kulu (vt Tabel 13).

Tabel 13 Muud tegevuskulud veeteenuse hinnas

	MUUD TEGEVUSKULUD	ühik	2012	2013	2014	2015
1.	Tööjõukulud	tuh €	51,6	59,7	65,2	66,9
2.	Kulu analüüside teostamiseks	tuh €	1,1	3,0	4,0	3,1
3.	Remondi- ja hoolduskulud	tuh €	2,8	5,3	4,8	6,5
4.	Kulud töövahenditele	tuh €	2,5	1,3	0,6	1,1
5.	Transpordikulud, sõidukite majandamise kulud	tuh €	8,0	9,4	8,8	8,8
6.	Telekommunikatsioonikulud	tuh €	0,5	0,1	0,3	0,2
7.	Töötervishoiu ja -ohutuse alased kulud	tuh €	0,0	0,0	0,1	0,0
8.	Koolituskulud	tuh €	0,0	0,0	0,0	0,2
9.	Muud mitmesugused tegevuskulud	tuh €	7,8	3,6	3,9	3,8
10.	Mõõtetehnika	tuh €	0,0	0,0	2,4	1,1
11.	Muud tegevuskulud kokku	tuh €	74,3	82,4	90,0	91,7
12.	<i>muutus</i>	%		10,8	9,3	1,9
13.	Tarbijahinnaindeksi (THI) muutus	%		2,8	-0,1	0,2
14.	Müüdnud veeteenuste müügitahu kokku	tuh m ³	141,8	151,5	148,8	149,1
15.	Muude tegevuskulude erikulu müügitahu suhtes	€/m³	0,52	0,54	0,61	0,61
16.	<i>muutus</i>	%		3,8	11,2	1,6

*Statistikaameti¹⁶ andmetel oli THI muutus 2013.a-l 2,8% ja 2014.a-l -0,1%. Rahandusministeeriumi 2015.a kevadise majandusprognoosi¹⁷ kohaselt on THI muutuseks 2015.a-l prognoositud 0,2%. THI muutus 2014.a-l -0,1% tähendab, et 2013.a hinnad on 2014.a-ks langenud ,1% võrra.

ASR muud tegevuskulud koos tööjõukuludega on iga-aastaselt suurenenud (vt Tabel 13 rida 11 veerud 2012 - 2014): 2012.a 74,3 tuh €-lt tõusid tegevuskulud 2013.a-l 82,4 tuh €-ni ja 2014.a-l tõusid 90,0 tuh €-ni. 2015.a-ks prognoosib ASR muude tegevuskulude tõusu veelgi, ehk 91,7 tuh €-t (vt Tabel 13 rida 11 veerg 2015). Kokku on ASR muud tegevuskulud koos tööjõukuludega 2015.a-ks võrreldes 2012.a-ga kasvanud 23,4% $((91,7 / 74,3) \times 100 - 100 = 23,4\%$ - vt Tabel 13 rida 11 veerud 2012 ja 2015). Samal ajal on THI 2012.a – 2014.a-tel suurenenud ja 2015.a-l prognoositud suurenema 2,9% $(2,8 - 0,1 + 0,2 = 2,9\%$ - vt Tabel 13 rida 13). KA on seisukohal, et üldjuhul peaksid tegevuskulud muutuma korrelatsioonis THI-ga, kompenseerimaks majanduses toimuvat üldist hinnakasvu.

Lisaks nähtub tabelist 13, et ASR muudest tegevuskuludes kujuneb ülekaalukamalt suurimaks kuluks tööjõukulud summas 66,9 tuh €, mis 2015.a-l moodustavad 73% $((66,9 / 91,7) \times 100 = 73\%$: vt Tabel 13 rida 1 ja 11 veerg 2015) kogu ettevõtte muudest kontrollitavatest tegevuskuludest. Ettevõtetel on võimalik valida, kas teha kogu veeteenuse osutamiseks vajalik tegevus ära oma tööjõuga või osta vajalikud teenused sisse. ASR on korraldanud ettevõtte majandustegevuse nii, et kogu vajalik töö ettevõttes tehakse ära oma tööjõuga, mis on põhjendanud tööjõukulude suure osakaalu kogu muudes tegevuskuludes. Samas peab ettevõtte selline otsus tingima ülejäänud muude tegevuskulude kokkuhoiu, sest vastasel juhul on ettevõttel mõistlik vähendada tööjõukulusid ja osta teenuseid sisse. Oluline on majandada ettevõtet võimalikult kuluefektiivselt.

Selleks, et kontrollida, kas ASR juhib ettevõtte tegevuskulusid efektiivselt ja veeteenuse hinda on lülitatud ainult veeteenusega seotud kulud (s.t ei sisalda muu tegevusega seotud tegevuskulusid, s.h tööjõukulusid), võrdles KA Juhendi punktist 4.8.3 tulenevalt ASR muude tegevuskulude taset võrreldavate vee-ettevõtjate muude tegevuskulude tasemega. ASR-ga võrreldavad vee-ettevõtjad on sellised, kelle müüгимahu ja torustike pikkuse suhe jääb ASR müüгимahu ja torustiku pikkuse suhtega **2,6 tuh m³ / km** [149,1 (vt Tabel 13 rida 14 veerg 2015) / 57,7 (vt Tabel 4 rida 10 veerg 2015) = 2,6] võrreldavasse vahemikku **1,6 – 3,6 tuh m³ / km** (müüгимahud / torustike pikkus). ASR muude tegevuskulude erikuluks 2015.a-l kujuneb KA poolt käesoleva otsuse p 2.1 põhjendatuks loetud vee ja reovee teenuse müüгимahust tulenevalt **0,61 €/m³** (vt Tabel 13 rida 15 veerg 2015). Võrreldavate vee-ettevõtjate samade muude tegevuskulude erikulu aritmeetiline keskmine on **0,61 €/m³**. Seega ei ületa ASR 2015.a muude tegevuskulude (s.h tööjõukulude) erikulu 0,61 €/m³ võrreldavate vee-ettevõtjate samade muude tegevuskulude keskmist erikulu, mis näitab, et ASR juhib kontrollitavaid tegevuskulusid vaatamata tegevuskulude THI-st kiiremale kasvule ja tööjõukulude suurele osakaalule siiski efektiivselt.

Kuna ASR poolt 2015.a-ks prognoositud muude tegevuskulude (s.h tööjõukulude) erikulu (0,61 €/m³) ei ületa KA poolt hinna kooskõlastanud võrreldavate vee-ettevõtjate sama muude tegevuskulude aritmeetilist keskmist erikulu (0,61 €/m³), loeb KA ÜVVKS § 14 lg 2 p 1, 3 ja 4 tulenevalt põhjendatuks lülitada veeteenuse hinda muud tegevuskulud (s.h tööjõukulud) summas 91,7 tuh €.

¹⁶ Avaldatud <http://www.stat.ee/34194>

¹⁷ Avaldatud 13.04.2015, kättesaadav <http://www.fin.ee/majandusprognoosid>

Tulevikus peab ASR silmas pidama asjaolu, et ASR on kiire muude tegevuskulude kasvatamise tulemusena saavutanud võrreldavate vee-ettevõtjate muude tegevuskulude erikulu taseme, mis reeglina suureneb THI-st aeglasemas tempos. Seetõttu peab ASR tulevikus muude tegevuskuludega majandamisel silmas pidama, et need suureneksid samuti THI-st aeglasemas tempos.

4. Investeeringud

ÜVVKS § 14 lg 2 punktist 2 tulenevalt peab veeteenuse hind katma investeeringud olemasolevate ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni süsteemide jätkusuutlikkuse tagamiseks, mistõttu on oluline hinnata investeeringute põhjendatust veeteenuse hinnas. ÜVVKS § 14² lg 10 on sätestatud KA-le kohustus küsida valla- või linnavalitsuselt arvamust Hinnataotluse vastavuse kohta ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale. Valla- või linnavalitsuse ülesanne on läbi ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava **tagada ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni süsteemide jätkusuutlikkus**. Kui kohalik omavalitsus on kinnitanud vee-ettevõtja poolt prognoositud investeeringute kava vastavust ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale, on investeeringute lülitamisega veeteenuse hinda tagatud ka ÜVVKS § 14 lg 2 punkt 2 täitmine.

Hinnataotluse kohaselt ei ole ASR aastatel 2012 – 2014 veeteenusega seotud investeeringuid ettevõttes teinud. Investeeringuid ei planeeri ASR Hinnataotluse kohaselt ka 2015 aastaks. Eeltoodu on põhjustatud asjaolust, et ASR rendib tegevuspiirkonnas enamuse Räpina valla territooriumil asuvatest ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni varadest ASPV-lt, millesse on vajalikud investeeringud teostanud/teostab rendileandjast vee-ettevõtja. KA selgitab, et veeteenuse osutamiseks kasutatavate ASPV-le kuuluvate varade rendi suurusele hinnangu andmisel lähtub KA põhimõttest, et renditava vara eest makstav tasu ei kajastuks veeteenuse hinnas suuremas ulatuses, kui need varad oleksid ASR omandis oleva reguleeritava vara koosseisus. Teisisõnu kontrollib KA ASPV-le kuuluvate ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniteenuse osutamiseks kasutatavate varade rendisumma vastavust ÜVVKS § 14 lg 2 sätestatule, võimaldades ASR-l veeteenuse hinda lülitada varadelt arvestatud kapitalikulu ja põhjendatud tulukust (rendikulu) niipalju, kui ta ise ASPV varasid omades ÜVVKS § 14 lg 2 tulenevalt kapitalikulu ja põhjendatud tulukust veeteenuse hinda lülitada võiks. KA on käsitlenud rendivaraga (v.a investeeringutega) seonduvat eraldi käesoleva otsuse punktis 5.2 „ASR põhivahendite renditasu kujunemine“ (vt otsuse punktid 5.2.1, 5.2.2 ja 5.2.3).

21.04.2015 saatis KA Räpina Vallavalitsusele järelepärimise, milles küsis ASR Hinnataotluses ja selles kajastatud investeeringute (ASR poolt veemajandusse teostatud/teostatavad investeeringud 2012.a – 2015.a on 0 €-t; ASPV poolt 2012.a – 2015.a rendivaradesse teostatud/teostatavate investeeringute) vastavust ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale vastavalt ÜVVKS § 14² lg 10 sätestatule.

Alljärgnevas tabelis (vt Tabel 14) on KA ära toonud ASR poolt hinnamenetluses esitatud andmed investeeringute kohta perioodil 2012.a – 2015.a ehk ASPV investeeringud, sest ASR vaadeldaval perioodil investeeringuid teostanud ei ole:

Tabel 14 ASPV investeeringud

ASPV Investeeringud (€)	2012	2013	2014	2015
<i>Võetud vee teenus</i>	413853	69520	0	15600
Linte puurkaevu kinnistu	54			
Leevaku puurkaevu kinnistu	212			

Kastani VTJ Räpina(rek)	13665			
Leevaku VTJ(uus)	110814			
Aia tn.rist-puh.seadmed, veetrass	9005			
Leevaku veetrassid (rek)977m + 70 m	86052	9214		
Linte veetrassid(rek) 399m + 233m	75912	17480		
Ruusa veetrassid(rek)1200m + 450 m	118138	33238		
Metsa-Pärna tn.veetrass 40,6m		2667		
Kastani VTJ kaugvalve+vooluh.m		6922		
Veetorustike rek.				15600
Reovee teenus	1089442	76983	18374	178135
Linte puhastusseadme kinnistu	2			
Linte biotiigi kinnistu	37			
Linte RVP(rek)	341368			
Leevaku RVP(uus)	216544			
Jõe tn.reoveepumpla(rek)	8746			
Aia tn.rist-puh.seadm-ni surve, kan.trass	20184			
Linte kan.trassid(rek) 1166m	222757			
Leevaku kan.trassid(rek) 1379m + 70m	120789	17271		
Ruusa kan.trassid(rek)1600m + 30 km	159014	7519		
Ruusa RVP välitrassid rek		7163		
Ruusa kan.pumpla		32518		
Jõe RVP kaugvalve+v.mõõdj + tehn seadm.		12512		
Räpina RVP tehn. seadmed			5566	
RUUSA RVP biotiigid			6606	
SIRELI tn. kan.trass 60,8m			6202	
reoveepuhastite rek				16500
Kanalisatsioonitorustiku rek				161635
Seadmed ja vahendid	50770	0	0	66150
Traktor Valtra A93	43070			
Haagis ERT E5 (E500002)	7700			
Hooldustehnika ost				14789
Väikevahendite soetamine				51361
Kõik tagastamatust abist ja omavahenditest/kohustustest teostatud ASPV investeeringud kokku	1554065	146503	18374	259885
S.h ASR investeeringud	0	0	0	0
S.h investeeringud ettevõtte omavahenditest ja kohustustest	36003	16972	18374	28000

24.04.2015 Räpina Vallavalitsuselt saabunud vastuse kohaselt on ASR poolt esitatud Hinnataotlus ja selles kajastatud investeeringud (ASR investeeringud perioodil 2012 – 2015 null €; ASPV poolt 2012.a – 2015.a rendivaradesse teostatud/teostatavad investeeringud), vastavuses Räpina valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavaga.

Tulenevalt ÜVVKS § 14 lg 2 p 2 ja 6 ning Räpina Vallavalitsuse kinnitusest, et ASR poolt Hinnataotluses kajastatud investeeringud vastavad Räpina valla ühisveevärgi ja –

kanalisatsiooni arendamise kavale loeb KA põhjendatuks veeteenuse hinnas investeringuid perioodil 2012-2015 summas 99,4 tuh € (kuna investeringute näol summas 99,4 tuh € on tegemist ASPV investeringutega, siis lülitatakse need veeteenuse hinda läbi renditasu vt. käesoleva otsuse p 5.2.2).

5. Reguleeritava vara, kapitalikulu ja põhjendatud tulukuse arvestus

Kapitalikulu ja reguleeritav vara

Juhendi punkti 5.4 kohaselt on reguleeritava vara määramine vajalik kapitalikulu (põhivara kulumi) ja põhjendatud tulukuse arvutamiseks. Juhendi punkti 5.5 järgi arvestatakse teistele vee-ettevõtjatele tasutud liitumistasud reguleeritava vara hulka.

Juhendi punkti 5.6 järgi ei arvestata reguleeritava vara hulka :

1. põhivara, mida põhitegevuses ei kasutata;
2. pikaajalisi finantsinvesteringuid;
3. immateriaalset põhivara (välja arvatud arvutitarkvara ja programmide litsentsid ning teistele vee-ettevõtjatele tasutud liitumistasud);
4. tagastamatu abi raames (sh sihtfinantseerimise teel) soetatud põhivara;
5. tarbijate poolt makstud liitumistasudest soetatud põhivara;
6. mittepõhjendatud investeringuid.

Juhendi punkti 5.7 järgi kasutatakse reguleeritava vara väärtuse leidmisel põhivara bilansilist jääkmaksumust regulatsiooniperioodi lõpus. Kapitalikulu leidmisel kasutatakse raamatupidamises kajastuvat kulumit reguleeritavale varale.

Juhendi punktist 5.8 tulenevalt arvutatakse reguleeritav vara regulatsiooniperioodil alljärgnevalt:

$$RV = RV_r + KK,$$

kus:

- RV - reguleeritav vara;
 RV_r - reguleeritava põhivara jääkmaksumus regulatsiooniperioodi lõpus;
 KK - käibekapital.

Juhendi punkti 5.9 kohaselt võetakse käibekapitali arvestuse aluseks 5% regulatsiooniperioodi lubatud müügitulust, mis on keskmine monopoolsete ettevõtjate käibekapitali suurus raamatupidamises.

ÜVVKS § 14 lg 2 punkt 5 sätestab, et veeteenuse hind kujundatakse selliselt, et vee-ettevõtjal oleks tagatud põhjendatud tulukus vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt. Seega lähtub KA reguleeritava vara leidmisel vaid vee-ettevõtja omavahendite ja tema poolt võetud laenukohustuste arvelt soetatud põhivara jääkmaksumusest ning selle hulka ei arvata tagastamatu abi raames ega tarbijate poolt tasutud liitumistasude arvelt soetatud põhivara.

Juhendi punkti 5.1 kohaselt on kapitalikulu veeteenuse hinda lülitatav kulu, mis on seotud põhivara soetamisega. Juhendi punkti 5.2 kohaselt on kapitalikulu eesmärk põhivara soetamiseks tehtud kulutuste tagasiteenimine veeteenuse hinna kaudu põhivara kasuliku eluea vältel. Juhendi punkti 5.3 järgi arvestatakse kapitalikulu reguleeritavalt varalt. Kapitalikulu arvestatakse reguleeritava vara hulka kuuluvalt amortiseeruvalt põhivaralt.

Põhjendatud tulukus

Juhendi punkti 2.8 kohaselt on põhjendatud tulukus ärikasum, mis leitakse reguleeritava vara väärtuse ja põhjendatud tulunormi korrutisena. Juhendi punktist 6.2 tulenevalt arvutatakse põhjendatud tulukus alljärgnevalt:

$$PT = r_p \times RV;$$

kus:

- PT - põhjendatud tulukus;
- r_p - põhjendatud tulunorm (WACC);
- RV - reguleeritav vara.

KA kasutab Juhendi punkti 6.3 seisukohta, kus investeeritud varade tootlikkus ei ületa ettevõtte kaalutud keskmist kapitali hinda. Vastavalt Juhendi punktile 6.4 arvutatakse põhjendatud tulunorm WACC alljärgneva valemi alusel:

$$WACC = k_e \times \left(\frac{OK}{VK + OK} \right) + k_d \times \left(\frac{VK}{VK + OK} \right),$$

kus:

- k_e - omakapitali hind (%);
- k_d - võlakapitali hind (%);
- VK - võlakapitali osakaal (%);
- OK - omakapitali osakaal (%).

Juhendi punkti 6.5 kohaselt kasutab KA WACC'i arvutamisel kapitali struktuuri, millest 50% on võlakapital ja 50% omakapital, kuna selline kapitalistruktuur viitab jätkusuutliku ja stabiilse ettevõtja tunnustele tagades ka soodsa võlakapitali hinna. KA ei kasuta WACC'i kapitali struktuuri arvutamisel konkreetse ettevõtte bilansilisi andmeid.

KA on välja töötanud juhendmaterjali kaalutud keskmise kapitali hinna (WACC) leidmiseks kaugkütte-, elektri-, gaasi- ning vee-ettevõtjatele nimetusega „Juhend 2014.a kaalutud keskmise kapitali hinna leidmiseks (kehtib alates 07.02.2014; käskkiri nr 7.1-1/14-005“, mis on avalikustatud KA veebilehel <http://www.konkurentsiamet.ee/?id=18324>. Nimetatud juhendi punkti 3 tabelis 4 on kajastatud **kaalutud keskmine kapitali hind (WACC) 2014.a-l vee-ettevõtjatele 5,29%**, mis kehtib ka käesoleval hetkel ja mille kujunemise aluseid kajastab alljärgnev Tabel 15.

Tabel 15 WACC arvestus

	WACC arvestus (%-des)	Vee-ettevõtjad
1.	Nominaalne riskivaba 10-a Saksamaa võlakirja tulusus	2,33
2.	Eesti riigiriski preemia	0,99
3.	Ettevõtja võlakapitali riskipreemia	1,03
4.	Võlakapitali hind	4,35
5.	Nominaalne riskivaba 10-a Saksamaa võlakirja tulusus	2,33
6.	Eesti riigiriski preemia	0,99
7.	Tururiski preemia (McKinsey)	5,00
8.	Beeta (võimendusega)	0,58
9.	Omakapitali hind	6,22
10.	Võla- ja omakapitali osakaal	0,5
11.	Võla- ja omakapitali osakaal	0,5
12.	WACC	5,29%

5.1 ASR veeteenuse osutamisel kasutatav põhivara, kapitalikulu ja põhjendatud tulukus

Alljärgnevalt annab KA hinnangu ASR poolt soetatud veeteenusega seotud põhivara lülitamise kohta reguleeritava vara koosseisu.

Hinnataotluses esitas ASR aastate 2012 – 2015 lõikes andmed ettevõtja põhivarade soetus- ja jääkmaksumuste, investeeringute ja kapitalikulu summade kohta (vt Tabel 16). Kuna ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 ja Juhendi p 5.7 lähtuvalt kasutab KA reguleeritava vara arvestamisel ettevõtte omavahenditest ja kohustustest soetatud põhivara bilansilist jääkmaksumust, siis on KA kajastanud alljärgnevas tabelis (vt Tabel 16) ainult ASR omavahendite ja kohustuste arvelt soetatud veeteenuse osutamiseks kasutatavate põhivarade arvestuse, mis **ei sisalda liitumistasude ja sihtfinantseerimise arvel teostatud investeeringuid.**

Tabel 16 ASR veeteenuse osutamiseks kasutatav põhivara

PÕHIVARA		ühik	2 012	2 013	2 014	2015
1.	Põhivara soetusmaksumus aasta alguses	tuh €	13,4	13,4	13,4	0,0
2.	Põhivara jääkmaksumus aasta alguses	tuh €	6,5	3,8	1,1	0,0
3.	Investeeringud (s.h valminud ehitised)	tuh €	0,0	0,0	0,0	0,0
4.	Põhivara kulum	tuh €	2,7	2,7	1,1	0,0
5.	Keskmine kulunorm soetusmaksumuse suhtes*	%	20,0	20,0	8,3	0,0
6.	Põhivara soetusmaksumus aasta lõpus	tuh €	13,4	13,4	13,4	0,0
7.	Põhivara jääkmaksumus aasta lõpus	tuh €	3,8	1,1	0,0	0,0
8.	Lubatud müügitulu	tuh €				169,1
9.	Käibekapital (5% lubatud müügitulust)	tuh €				8,5
10.	Reguleeritava vara	tuh €				8,5

*Keskmine kapitalikulu norm (rida 5) = kapitalikulu (rida 4) / [(põhivara soetusmaksumus aasta alguses (rida 1) + põhivara soetusmaksumus aasta lõpus (rida 6)) / 2] × 100.

ASR poolt teostatud investeeringute osas on esitatud ülevaade käesoleva otsuse punktis 4, kus KA lähtuvalt Rápina Vallavalitsuse arvamusel pidas ÜVVKS § 14 lg 2 p 2 ja 6 tulenevalt põhjendatuks, et ASR ei lülita perioodil 2012 - 2015.a-l veeteenuse hinda investeeringuid (investeeringute maksumus 0 €-t).

Tabelist nähtub, et ASR veeteenuse osutamiseks kasutatava ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni varade jääkmaksumus regulatsiooniperioodi lõpus on 0 €-t (vt Tabel 16 rida 7). Kuna 2015.a-ks on ASR amortiseerunud kogu veeteenuse osutamise seotud põhivara, kujuneb ka ASR regulatsiooniperioodi kapitali kuluks veeteenuse hinnas 0 €-t.

Reguleeritava vara kujunemine

Kontrollimaks ettevõtja poolt veeteenuse hinda lülitatava tulukuse suuruse põhjendatust peab KA Juhendi punktist 5.4 lähtuvalt leidma ASR reguleeritava vara väärtuse. Juhendi p 5.8 lähtuvalt leitakse reguleeritav vara liites regulatsiooniperioodi lõpu reguleeritava põhivara jääkmaksumusele käibekapitali väärtuse. Lähtuvalt Juhendi p-st 5.9, mis tugineb senisele regulatsioonipraktikale, on käibekapital 5% lubatud müügitulust.

Kuna ASR omavahenditest ja kohustustest soetatud veeteenuse osutamiseks kasutatavate põhivarade jääkmaksumuseks 2015.a lõpus kujunes 0 € (vt Tabel 16 rida 7 veerg 2015), siis koosneb ASR reguleeritava vara väärtus Juhendi p 5.8 ja 5.9 kohaselt ainult käibekapitali

väärtusest, ehk 5% lubatud müügitulust. ASR 2015.a müügituluks kujuneb käesoleva otsuse kohaselt 169,1 tuh € (vt Tabel 21 rida 11 veerg „Kokku veeteenuse hinnas“), millest lähtuvalt kujuneb käibekapitaliks 8,5 tuh € ($169,1 \times 5 / 100 = 8,5$ tuh €). Seega kui veeteenuse osutamiseks kasutatavate põhivarade jääkmaksumuseks on 0 € ning käibekapital 8,5 tuh € kujuneb reguleeritava vara väärtuseks 8,5 tuh € s.h võetud vee teenusega seotud reguleeritavaks varaks 3,3 tuh € (vt Tabel 21 rida 11 veerg „Tasu võetud vee eest“: 66,9 tuh € lubatud müügitulu $\times 5 / 100 = 3,3$ tuh€), reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenusega seotud reguleeritavaks varaks 4,8 tuh € (vt Tabel 21 rida 11 veerg „Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest“: 95,0 tuh € lubatud müügitulu $\times 5 / 100 = 4,8$ tuh€) ning abonenttasudega seotud reguleeritavaks varaks 0,4 tuh € (vt Tabel 21 rida 11 veerg „Abonenttasu veeteenus“): 7,2 tuh € lubatud müügitulu $\times 5 / 100 = 0,4$ tuh€).

KA loeb põhjendatuks ASR reguleeritava vara väärtuse summat 8,5 tuh € (sh 3,3 tuh € võetud vee teenusega, 4,8 tuh € reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenusega ja 0,4 tuh € veeteenuse abonenttasudega seonduvalt), kuna nimetatud suurus põhineb vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalil vastavalt ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 kajastatule.

Põhjendatud tulukus

ASR poolt taotletav veeteenuse hinda lülitatud tulukus summas 0,5 tuh €

ASR poolt esitatud Hinnataotluses soovib ettevõtja kooskõlastatavasse veeteenuse hinda lülitada tulukust summas 0,5 tuh €, sh tasusse võetud vee eest summas 0,2 tuh €, tasusse reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest summas 0,3 tuh € ning abonenttasusse summas 0,02 tuh €.

KA seisukoht põhjendatud tulukuse 0,5 tuh € osas

Monopoolsete ettevõtete tulunorm peab olema piiratud, mida sätestab ka ÜVVKS § 14 lg 2 punkt 5 s.t, et veeteenuse hind peab olema kujundatud selliselt, et oleks tagatud põhjendatud tulukus vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt. ASR on Räpina vallas veeteenuseid pakkuv monopoolne ettevõtte, mistõttu tarbijatel puudub võimalus osta ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniteenust konkureerivatelt ettevõtjatelt. Tulenevalt sellest on nii Euroopas kui ka mujal maailmas kujundatud üldtunnustatud hinnaregulatsiooni printsiibid, mille üheks eesmärgiks on eelkirjeldatud ettevõtjate tulukuse piiramine. Ilma tulukuse piiramiseta tekiks turgu valitseval vee-ettevõttel võimalus teenida tarbija arvelt ülikasumit ning tarbija peaks ilma regulaatori (antud juhul KA) sekkumiseta maksma kinni turgu valitseva ettevõtte võimaliku ülikasumi, sest tarbijal puudub teenusepakkuja osas alternatiivne valik.

ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 tulenevalt peab veeteenuse hind tagama põhjendatud tulukuse vee-ettevõtja poolt **investeeritud kapitalilt**. Investeeritud kapital ehk reguleeritav vara on Juhendi punktist 5.7 või 5.12 ja 5.8 tulenevalt ettevõtja raamatupidamises kajastatud reguleeritavas tegevuses kasutatava põhivara jääkmaksumus regulatsiooniperioodi lõpus, millele on lisatud käibekapital (vt otsuse p 5.1).

Käesoleva otsuse punktis 5.1 on KA lugenud põhjendatuks ASR reguleeritava vara väärtuse summas 8,5 tuh €. Juhendi punktist 6 lähtuvalt kontrollib KA ettevõtja poolt veeteenuse hinda lülitatava tulukuse põhjendatust rakendades reguleeritava vara väärtusele 8,5 tuh € põhjendatud tulunormi (WACC) 5,29%. Lähtuvalt Juhendi punktist 6 kujuneb põhjendatud tulukuseks **0,5 tuh €** (reguleeritav vara 8,5 tuh € $\times$ WACC 5,29% = 0,5 tuh s.h tasus võetud veeteenuse eest **0,2 tuh €** ($3,3 \times 5,29 / 100 = 0,2$ tuh €), tasus reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse eest **0,3 tuh €** ($4,8 \times 5,29 / 100 = 0,3$ tuh €) ning abonenttasus **0,02 tuh €** ($0,4 \times 5,29 / 100 = 0,02$ tuh €).

Juhul, kui ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamiseks on saadud toetust riiklikest või Euroopa Liidu vahenditest, tuleb ÜVVKS § 14 lg 10 ja Juhendi p.7.4 sätestatu kohaselt lähtuda veeteenuse hinna kooskõlastamisel tagastamatu abi saamiseks võetud kohustustest. Üldjuhul tähendab see seda, et tuleb jälgida, kas ettevõtja on suuteline tasuma mõistlikel tingimustel võetud laenukohustusi, ehk kas lubatud müügitulu on piisav tagamaks ettevõttes positiivse vaba kassavoo. ASR Hinnataotluses esitatud andmete kohaselt ei ole ettevõttel 2015.a-l laenukohustusi.

ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 tulenevalt on KA kontrollinud, et veeteenuse hinnas kajastub tulukus vaid vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt summas 0,5 tuh € (s.h võetud vee teenuse tasusse 0,2 tuh €, reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse tasusse 0,3 tuh € ning abonenttasusse 0,02 tuh €).

5.2 ASR põhivahendite renditasu kujunemine

ASR soovib lülitada veeteenuse hinda ASPV põhivarade kasutamise eest tasutava rendisumma 30,9 tuh €. Rendilepingust tuleneva summa põhjendatuks lugemiseks on vajalik analüüsida vastava summa põhjendatust ÜVVKS-is veeteenuse hinna kujundamisele kehtestatud nõuetest lähtuvalt. Lepingupooled võivad leppida vara kasutuse eest tasutava rendisumma kokku lähtuvalt väga erinevatest teguritest, mille hulgas rendileandja kulud seonduvalt rendile antud varaga ei ole tingimata määravaks. **Eeltoodust tulenevalt ei saa KA tingimusteta aktsepteerida rendilepingust lähtuvat kokkuleppelist rendisummat** veeteenuse hinda lülitatava põhjendatud kuluna. Selleks, et ASR poolt ASPV põhivarade kasutamise eest tasutava rendisumma lülitamine veeteenuse hinda oleks põhjendatud, **ei tohi rendisumma ületada Juhendi p. 5 põhjal arvutatud kapitalikulu ja Juhendi p. 6 põhjal arvutatud põhjendatud tulukuse summat**. Seda põhjusel, et ÜVVKS § 14 lg 2 p 2 nimetatud põhjendatud investeeringud olemasolevate ühisveevärgi- ja -kanalisatsioonisüsteemide jätkusuutlikkuse tagamiseks lülitatakse veeteenuse hinda läbi põhivara kulumi (kapitalikulu) investeeringu eluea jooksul (Juhendi p. 5) ning ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 nimetatud põhjendatud tulukus arvestatakse vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt (Juhendi p. 6). KA kordab veelkord üle käesoleva otsuse p 4 kajastu s.t **veeteenuse osutamiseks kasutatavate ASPV-le kuuluvate varade rendi suurusele hinnangu andmisel lähtub KA põhimõttest, et renditava vara eest makstav tasu ei kajastuks veeteenuse hinnas suuremas ulatuses, kui need varad oleksid ASR omandis oleva reguleeritava vara koosseisus, millelt arvestatakse kapitalikulu ja põhjendatud tulukust. Teisisõnu kontrollib KA ASR poolt ASPV-le kuuluvate ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniteenuse osutamiseks kasutatavate varade rendisumma vastavust ÜVVKS § 14 lg 2 sätestatule, võimaldades ASR-l veeteenuse hinda lülitada varadelt arvestatud kapitalikulu ja põhjendatud tulukust (rendikulu) niipalju, kui ta ise ASPV varasid omades ÜVVKS § 14 lg 2 tulenevalt nendelt varadelt veeteenuse hinda lülitada võiks.**

5.2.1 Veeteenuse osutamiseks kasutatav renditud põhivara ja investeeringud põhivarasse

ASR esitas 12.03.2015 KA-le ASPV omandis olevate ASR poolt veeteenuse osutamiseks kasutatavate põhivarade arvestuse (Excel'i file „Räpina vara rent arvestuse alused 2013-2015“), mis sisaldas andmeid põhivara soetus- ja jääkmaksumuse, kulumi ning investeeringute kujunemise kohta 2012-2014 aastate lõikes. 21.04.2015 esitas ASR andmed 2015 aastal ASPV-lt renditavate varadega seotud investeeringute loetelu, maksumuste ja rahastamise kohta (täiendatud andmetega Excel'i file „Räpina_vara rent arvestuse alused 2013-2015“ ja selgitused 21.04.2015 emailis). Kuna Juhendist ja ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 lähtuvalt kasutab KA

reguleeritava vara arvestamisel ettevõtte omavahenditest soetatud põhivara bilansilist jääkmaksumust, siis on KA koostanud alljärgneva tabeli (vt Tabel 17), kus on kajastatud ASPV omavahenditest ja kohustustest soetatud veeteenuse osutamiseks kasutatavate põhivarade arvestus ASR tegevuspiirkonnas Räpina vallas (s.t põhivara arvestus, mis ei sisalda liitumistasude ja sihtfinantseerimise arvel teostatud investeeringuid).

Tabel 17 ASPV omandis olev ASR poolt veeteenuse osutamiseks kasutatav põhivara

RENDITAV PÕHIVARA		ühik	2 012	2 013	2 014	2015
1.	Põhivara soetusmaksumus aasta alguses	tuh €	845,7	881,7	898,7	917,0
2.	Põhivara jääkmaksumus aasta alguses	tuh €	732,8	739,0	727,0	715,2
3.	Investeeringud	tuh €	36,0	17,0	18,4	28,0
4.	Põhivara kulum	tuh €	29,8	29,0	30,2	26,9
5.	Keskmine kulunorm soetusmaksumuse suhtes*	%	3,5	3,3	3,4	2,9
6.	Põhivara soetusmaksumus aasta lõpus	tuh €	881,7	898,7	917,0	945,0
7.	Põhivara jääkmaksumus aasta lõpus	tuh €	739,0	727,0	715,2	716,3
8.	<i>Maa maksumus aasta lõpus (sisaldub põhivara arvestuses ridadel 1,2,3,6 ja 7)</i>	<i>tuh €</i>	<i>11,0</i>	<i>11,0</i>	<i>11,0</i>	<i>11,0</i>

*Keskmine kapitalikulu norm (rida 5) = kapitalikulu (rida 4) / [(põhivara soetusmaksumus aasta alguses (rida 1) – maa maksumus (rida 8) + põhivara soetusmaksumus aasta lõpus (rida 6) – maa maksumus (rida 8)) / 2] × 100.

Tabelist (vt Tabel 17) nähtub, et ASPV omavahenditest ja kohustustest soetatud ning ASR-le renditud veeteenuse põhivara (s.h maa) soetusväärtus on regulatsiooniperioodi (2015.a) alguses 917,0 tuh € ja jääkväärtus (s.h maa) 715,2 tuh € (vt Tabel 17, rida 1 ja 2, veerg 2015).

Eeltoodust tulenevalt kujuneb regulatsiooniperioodil (2015) ASPV omanduses olevate omavahenditest ja kohustustest soetatud renditavate varade (põhivara) jääkmaksumuseks (s.h maa) regulatsiooniperioodi lõpus 716,3 tuh € (vt Tabel 17 rida 7).

5.2.2 Renditavate varade kapitalikulu ja reguleeritav vara

ASR poolt 08.04.2015 esitatud andmete kohaselt kujunes 2015.a-l ASPV omandis oleva ASR poolt veeteenuse osutamiseks renditava põhivara kapitalikuluks 26,9 tuh €, mis kujuneb ASPV omavahenditest ja kohustustest soetatud põhivaradelt (vt Tabel 17 rida 4 veerg 2015).

ASPV rakendab omavahenditest ja kohustest soetatud renditavatele põhivaradele järgmisi kuluminorme ja varade kasulikke eluigasid:

<u>Põhivara</u>	<u>Kuluminorm</u>	<u>Kasulik eluiga</u>
Võrgustikud ja torustikud	2,5%	40 aastat
Hooned, hoone osad, reservuaarid	4 - 8%	12,5 - 25 aastat
Masinad ja seadmed (s.h automaatika)	4 - 10%	10 - 25 aastat

KA võrdles ASPV raamatupidamises kasutatavaid varade eluigasid Keskkonna SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) poolt administreeritavate EL Ühtekuuluvusfondist

toetatavate projektide Juhendmaterjal¹⁸ (edaspidi Juhendmaterjal) kajastatud varade arvestuslike kasulike eluigadega (vt Tabel 18), kuna EL Ühtekuuluvusfondist rahastatakse veemajandusprojektide raames teostatavad, s.h ka ASPV poolt rendivaradesse teostatud/teostatavad investeeringuid.

Tabel 18 KIK poolt soovitatud veeteenuse osutamisel kasutatavate varade eluead

	KIK soovitus (eluiga aastat)	
1	Võrgustikud, torustikud	40
2	Tootmishooned	40
3	Reservuaarid ja mahutid	40
4	Masinad ja seadmed	15

Suur osa (69%) ASPV renditava põhivara maksumusest moodustavad vee- ja kanalisatsioonitorustike maksumused, mille eluiga on 40 aastat ehk vastavuses KIK poolt soovitatud võrgustike ja torustike eluigadega. Rendivara hulgas olevatele seadmetele, mis koosnevad nii veetöötusjaama ja reoveepuhastite seadmetest kui ka väiksematest automaatika ja mõõteseadmetest, rakendab ASPV erinevaid eluigasid vahemikus 10 kuni 25 aastat, mis jäävad nii alla kui ka üle KIK poolt masinatele ja seadmetele soovitatud elueast 15 aastat. Hoonetele ja hoonete erinevatele osadele ning reservuaaridele rakendab ASPV eluigasid vahemikus 12,5 kuni 25 aastat, mis jäävad alla KIK poolt soovitatud eluigadest. ASPV rakendab tootmishoonete, reservuaaride ja mahutite ning osade masinate ja seadmete amortiseerimisel kuluminormi vastavalt vara tegelikule kasulikule elueale.

Veeteenuse osutamisega seotud ASPV-lt renditavate varade keskmiseks kapitalikulunormiks 2015.a-l kujuneb ASR esitatud andmete kohaselt 2,9% (vt Tabel 17 rida 5 veerg 2015) ehk keskmiseks elueaks kujuneb 34,5 aastat ($100 / 2,9 = 34,5$).

Mida suurem on kapitalikulu, seda väiksemaks kujuneb põhivara jääkmaksumus aasta lõpus, mistõttu kujuneb väikesemaks ka reguleeritava vara väärtus. Kui ettevõtja arvestab kapitalikulu kõrgema kuluminormiga kui vara tegelik eluiga, siis kujuneb reguleeritava vara väärtus väiksemaks vara tegelikust väärtusest ning madalam tuleb ka varalt arvestatav põhjendatud tulukus. Pikas perspektiivis ei ole vee-ettevõtjale kasulik vara amortiseerimine kiiremas tempos kui varade kasulik eluiga, sest summaarne kapitalikulu ja põhjendatud tulukus kujunevad suuremaks kui vara amortiseerida tema kasuliku eluea jooksul. Varade amortiseerimisel kiiremini kui vara kasulik eluiga puuduks varadel raamatupidamislik väärtus enne nende kasuliku eluea lõppu ning sellest tulenevalt ei oleks võimalik ka kapitalikulu ja põhjendatud tulukuse kajastamine veeteenuse hinnas kogu varade kasuliku eluea vältel.

ÜVVKS § 14 lg 2 p 2 ja 6 lähtuvalt aktsepteerib KA ASR poolt veeteenuse osutamiseks renditud põhivaradelt arvestatud kapitalikulu ja selle lülitamist renditasusse summas 26,9 tuh € (s.h võetud vee teenuse hinda 13,1 tuh € ning reovee ärajuhtimise ja puhastamisteenuse hinda 13,8 tuh. €), kuna see vastab ASPV raamatupidamises kajastatavale omavahendite ja kohustuste arvelt soetatud põhivaralt arvestatud kapitalikulule ning kapitalikulu on veemajandusprojektide raames soetatud varadelt arvestatud lähtuvalt KIK Juhendmaterjali punktis 10 soovitatud põhivara kasulikust elueast või varasematel aastatel soetatud põhivarade puhul (enne 2007) nende varade tegelikest eluigadest.

¹⁸ Keskkonnaministri 01.07.2009.a määruse nr 34 lisa 2 "Juhendmaterjal projekti teostatavusuuringu, finants- ja majandusanalüüsi ning keskkonnamõjude eelhinnangu koostamiseks, kui projekti kaasrahastamise taotlus esitatakse Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondile" II osa p 10 kajastatud varade kasulikud eluead.

Kuna renditasu suurust mõjutab ühe komponendina ka ASPV omandis olevatelt (omavahenditest ja kohustustest soetatud) veevaradelt arvestatud põhjendatud tulukus, siis põhjendatud tulukuse suuruse kontrollimiseks peab KA Juhendi punktist 5.4 lähtuvalt leidma ASPV omandis olevate varade reguleeritava vara väärtuse.

Juhendi punktist 5.8 lähtuvalt tuleb reguleeritava vara leidmiseks ettevõtte omavahenditest ja kohustustest soetatud põhivara jääkmaksumusele regulatsiooniperioodi lõpus liita käibekapitali summa. Juhendi punkti 5.9 kohaselt võetakse käibekapitali arvestuse aluseks 5% regulatsiooniperioodi lubatud müügitulust. Lubatud müügitulu (vt Juhendi punkt 7) moodustub klientidele osutatud veeteenuselt. Veeteenust osutab klientidele ASR ning seetõttu ASPV-l rendivaradega seonduvalt lubatud müügitulu ei teki (ASR-l on õigus arvestada 5% käibekapitali kogu lubatud müügitulult vara koosseisu; vt käesoleva otsuse punkt 5.1). Seega on ASPV omandis oleva reguleeritava vara hulka arvestatava käibekapitali väärtuseks 0 € ning **renditavate varade ehk reguleeritava vara väärtuseks kujuneb seega 716,3 tuh € (vt Tabel 17 rida 7 veerg 2015).**

Eeltoodust tulenevalt aktsepteerib KA ASPV omandis olevate ja ASR poolt veeteenuse osutamiseks renditavate põhivarade jääkväärtust 716,3 tuh € 2015.a lõpus, kuna see on kujundatud ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 ja § 14 lg 5 kohaselt lähtudes ettevõtte omavahenditest ja kohustustest teostatud investeeringutest ning põhivara kulumist ja ei sisalda tarbijate liitumistasude arvelt ega sihtfinantseerimise abil soetatud vara.

5.2.3 Renditavatelt varadelt arvestatav põhjendatud tulukus

Käesoleva otsuse punktis 5.2.2 aktsepteeris KA ASPV reguleeritavat vara väärtuses 716,3 tuh €. Võttes arvesse ASR esitatud andmeid ja Juhendi punktis 6 kajastatud, ning rakendades reguleeritava vara väärtusele 716,3 tuh € põhjendatud tulunormi (WACC) 5,29%, kujuneb põhjendatud tulukuseks 37,9 tuh € (reguleeritav vara $37,9 \times WACC 5,29\% = 37,9$). **Seega on ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 tulenevalt põhjendatud lülitada ASR poolt makstavasse renditasusse ASPV omavahenditest ja kohustustest soetatud põhivaradelt tulukust kuni 37,9 tuh € suuruses summas.**

ÜVVKS § 14 lg 2 p 2 tulenevalt lülitatakse veeteenuse hinda investeeringud olemasolevate ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemide jätkusuutlikkuse tagamiseks. ÜVVKS § 14 lg 2 p 6 lähtuvalt peavad veeteenuse hinnaga kaetud saama ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kulud piirkonnas, kus ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni, sealhulgas sademeveekanaliseerimise arendamine on toimunud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava alusel ning kus ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga ühendatakse rohkem kui 50 protsenti elamuid, mille ehitusluba on välja antud enne 1999. aasta 22. märtsi. ÜVVKS § 14 lg 2 p 2 ja 6 nimetatud investeeringud ja arendamise kulud lülitatakse veeteenuse hinda läbi kapitalikulude. KA luges põhjendatuks veeteenuse hinnas kapitalikulude summas 26,9 tuh € (v.t otsuse punkt 5.2.2). ÜVVKS § 14 lg p 5 tulenevalt on põhjendatud lülitada veeteenuse hinda ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniteenuse osutamiseks vajalikelt ja kasutatavatelt varadelt, mis on soetatud varade omaniku omavahenditest ja kohustustest, põhjendatud tulukust summas 37,9 tuh €. **Seega, lähtudes ÜVVKS § 14 lg 2 p 2 ja 6 ning ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 ja § 14 lg 5 on põhjendatud renditasu lülitame veeteenuse hinda summas mitte enam kui 64,8 tuh €, mis kujuneb ASPV omavahenditest ja kohustustest soetatud varadelt arvestatud kapitalikulust 26,9 tuh € (vt otsuse punkt 5.2.2) ja põhjendatud tulukusest 37,9 tuh € ($26,9 + 37,9 = 64,8$ tuh €).**

ASR on Hinnataotluses kajastanud 2015.a ASPV põhivarade rentimise ja kasutamise eest tasutava rendisummana 30,9 tuh €.

ÜVVKS § 14 lg 10 ja Juhendi p.7.4 sätestatu kohaselt tuleb lähtuda veeteenuse hinna kooskõlastamisel tagastamatu abi saamiseks võetud kohustustest (peamiselt laenukohustusest), kui ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamiseks on saadud toetust riiklikest või Euroopa Liidu vahenditest. ASR Hinnataotluses esitatud andmete kohaselt ei ole ASPV-l renditavate varadega seoses võetud laenukohustusi. Seega on ASR poolt tasutavate rendimaksetega (30,9 tuh €) tagatud ASPV omanduses olevate rendivaradega seotud kulud, ehk põhivara kulum (26,9 tuh €).

Kuna ASR veeteenuse hinda lülitatud rendisumma 2015.a-l ei ületa ÜVVKS § 14 lg 2 p 2 ja p 6 ning ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 kohaselt kujundatud ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniteenuse osutamiseks kasutatavate rendivarade kapitalikulu ja põhjendatud tulukuse summat 64,8 tuh € ning rendisummaga on tagatud ÜVVKS § 14 lg 10 sätestatud nõuete täitmine (ASPV-l ei ole renditavate varadega seotud laenukohustusi), siis peab KA põhjendatuks lülitada veeteenuse hinda rendisummat 30,9 tuh €.

6. Abonenttasu

ÜVVKS § 14 lg 1 kohaselt võib vee-ettevõtja veevarustuse ning reo-, sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise eest võtta lisaks tarbitava mahu põhiste tasudele (tasu võetud vee eest; tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest; tasu sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise eest) ka abonenttasu.

ÜVVKS-i juurde kuuluvas seletuskirjas (esimeseks lugemiseks esitatud seletuskiri monopolide ohjeldamise seaduse eelnõu (597SE) juures, 18.02.2010 majanduskomisjoni istung <http://www.riigikogu.ee/?page=eelnou&op=ems2&emshelp=true&eid=790420&u=20131212113731>; edaspidi Seletuskiri) ÜVVKS § 14 lg 1 p 4 (lk 8 teine lõik) kohta on kirjas: „.... Kuna veeteenuse hind peab olema tõestatavalt kulupõhine, siis saab abonenttasu võtmist pidada vajalikuks üksnes juhtudel, kui üldine hind ei tagaks võrdselt kulupõhist hinda erinevate klientide või nende gruppide lõikes. Täiendavalt on abonenttasu kehtestamine põhjendatud piirkonnas, kus veetarbimine toimub vaid mõnel kuul aastas (nt suvilapiirkonnad), kuid süsteemi ekspluateerimiskulud on vee-ettevõtjal sellest hoolimata aastaringselt“. ÜVVKS § 14 lg 4 (lk 9 teine lõik neljas lause) kohta on Seletuskirjas abonenttasuga seonduvalt lisatud märgitud: „Klientide diskrimineerimise vältimiseks on vajadusel võimalik rakendada abonenttasu, kui see on vajalik erinevate klientide või nende gruppide erinevaks kohtlemiseks tulenevalt erinevusest neile osutatava veeteenuse kuludes.“

Seega järeldub Seletuskirjast üheselt mõistetavalt, et abonenttasu kehtestamine on põhjendatud vaid alljärgnevatel juhtudel:

- 1) Klientide diskrimineerimise vältimiseks ehk juhul kui üldine (kuupmeetripõhine) hind ei tagaks võrdselt kulupõhist hinda erinevate klientide või kliendigruppide lõikes, seejuures tuleb arvutuslikult ja sõnaselgelt põhjendada, millised kulud kliendigrupiti lisanduvad;
- 2) Veetarbimine toimub vaid mõnel kuul aastas.

ASR seisukoht abonenttasu rakendamise kohta

Hinnataotluse kohaselt soovib ASR lisaks tasule võetud vee eest ning tasule reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest kehtestada ka abonenttasu vastavalt kliendi veemõõtja läbimõõdule. Abonenttasu rakendamise põhjuseks on ASR nimetanud asjaolu, et ilma abonenttasu rakendamata ei ole üksnes kuupmeetripõhisest hinnast lähtudes, võimalik kohelda kõik tarbijad võrdselt. Nimelt ei võimalda kuupmeetripõhine tasu katta ASR veeteenuse osutamise seotud

varadega seonduvaid kulusid võrdväärselt, sest kõik kliendid ei tarbi veeteenust mahus, mis võimaldaksid katta kasvõi aastase kapitalikuluga seonduvat osa. Näiteks vaatame klienti, kes tarbib vett 10 m³ aastas. Kliendile paigaldatav veemõõtja, mida tuleb vahetada kahe aasta järel, maksab näiteks 25 € (kuna vajab vahetamist iga 2 aasta järel, kujuneb aastaseks veemõõtjaga seonduvaks kuluks 12,5 €). Vaid kuupmeetripõhise veeteenuse hinnaga kujuneb võetud veeteenusega seotud tasutavaks summaks 9,06 € (vt Tabel 20 (rida 11 veerg „Tasu võetud vee eest“: $0,906 \times 10 = 9,06$ € aastas), mis ei kata ära isegi veemõõtja maksumusega seotud kulusid, rääkimata muudest kuludest, mida veeteenuse osutamisel tehakse, mistõttu on põhjendatud ÜVVKS § 14 lg 1 p 4 ja ÜVVKS § 14 lg 4 lähtuvalt abonenttasu rakendamine.

KA seisukoht abonenttasu rakendamise kohta

Vee-ettevõtja on rajanud kõikidele liitunud klientidele võimaluse kasutada võetud vee või reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenust aastaringselt ja teinud selleks vajalikud investeeringud ning kulutused. Kui kõik kliendid ei tarbi veeteenust sedavõrd, et katta kasvõi veemõõtja kulusid, rääkimata infrastruktuuri investeeringute, haldamise ja hooldamise kuludest, siis põhjustab see olukorra, kus veeteenust enam tarbivad kliendid katavad ka vähem tarbivate klientidega seotud kulud (näit renditasus sisalduv põhivara, s.h veemõõtjate kapitalikulu). Samal ajal on infrastruktuur rajatud nii, et võimaldab veeteenust tarbida kõikidel sarnastel klientidel võrdväärses mahus. Selleks, et ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniteenuse tarbimise valmiduse loomiseks ja hoidmiseks tehtud kulutuste (nt vee-mõõtja) katmine ei toimuks klientide poolt ebavõrdselt, on ASR kujundanud abonenttasud lähtuvalt kliendi veemõõtja läbimõõdust. Veemõõtja läbimõõt iseloomustab kliendi veeteenuse tarbimisvõimalust, s.t mida suurem on veemõõtja diameeter, seda rohkem on kliendil võimalik teenust tarbida ning seda suurem osa infrastruktuurist on konkreetse kliendi tarbimiseks ette nähtud. **Erinevate klientide võrdse kohtlemise tagamiseks on ÜVVKS § 14 lg 1 p 4 ja ÜVVKS § 14 lg 4 tulenevalt põhjendatud ASR poolt rakendada veeteenust tarbivatele klientidele abonenttasu veemõõtja läbimõõdust lähtuvalt.**

Abonenttasu kujuneb abonenttasu arvutamise aluseks olevate kulude jagamisel abonentide arvuga. Seetõttu tuleb KA-l anda hinnang nii abonenttasu arvutamise aluseks olevate abonentide arvule kui ka veemõõtjatega seotud kulude põhjendatusele.

ASR poolt abonenttasu arvutamisel kasutatud abonentide arv 601 abonent

ASR on abonenttasu arvutamisel kasutanud abonentide arvu 601 abonent.

KA seisukoht ASR poolt prognoositud abonentide arvu osas

Hinnataotluses on ASR taotlenud abonenttasu vastavalt kliendi veemõõtja läbimõõdule. Ülevaade abonentide arvust ehk paigaldatud veemõõtjate arvust on toodud alljärgnevas tabelis (vt Tabel 19).

Tabel 19 Abonenttasu arvutamise aluseks olev abonentide arv

	ABONENTIDE ARV		2012	2013	2014	2015
1.	Abonentide arv (veemõõtjate arv)	tk	574	588	600	601
2.	Lisandunud abonentid	tk		14	12	1
3.	sh tarbijad, kes on liitunud nii võetud vee kui ka reovee teenusega	tk	533	544	556	557
4.	sh tarbijad, kes on liitunud ainult võetud vee teenusega	tk	3	3	3	3
5.	sh tarbijad, kes on liitunud ainult reovee teenusega	tk	38	41	41	41
6.	Kokku ühe veeteenusega liitunud tarbijaid (rida 4+5)	tk	41	44	44	44

ASR on taotlenud klientidele abonenttasu vastavalt veemõõtja läbimõõdule. **Kui klient on liitunud ainult võetud vee teenusega või ainult reovee ärajuhtimise¹⁹ ning puhastamise teenusega rakendub talle abonenttasu pooltes ulatuses.**

Abonenttasu arvutamise aluseks olevate abonentide arvu prognoosimisel lähtus ASR 2014.a võetud vee ja reovee teenusega üheaegselt liitunud abonentide ning ainult võetud vee ja ainult reovee teenusega liitunud abonentide arvust, millele liitis 2015.a-l lisanduvate abonentide arvu. KA on käesoleva otsuse punktis 2.1.1 lugenud põhjendatuks võetud vee teenusega liitunud abonentide arvu 2015.a-l ja otsuse punktis 2.1.2 reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenusega liitunud abonentide arvu 2015.a-l, mistõttu loeb KA põhjendatuks ka ASR poolt 2015.a-ks prognoositud kogu veeteenusega seotud abonentide arvu 601 tk (s.t võetud vee ja reovee teenusega üheaegselt liitunud abonentid 557 tk + ainult võetud vee teenusega seotud abonentide arv 3 tk + ainult reovee teenusega liitunud abonentide arv 41 tk).

ASR poolt taotletavad abonenttasud

Hinnataotluse kohaselt prognoosib ASR abonenttasud, mis on kujundatud lähtuvalt veemõõtja läbimõõdust, alljärgnevalt:

veemõõtja kuni 15 DN	1,00 €/kuu,
veemõõtja kuni 15 DN (ainult üks veeteenus)	0,50 €/kuu,
veemõõtja 20 DN	1,33 €/kuu,
veemõõtja 25 DN	1,66 €/kuu,
veemõõtja 32 DN	2,13 €/kuu,
veemõõtja 40 DN	2,66 €/kuu,
veemõõtja 50 DN ja üle	3,33 €/kuu.

KA seisukoht abonenttasude osas

Abonenttasude kujundamisel on ASR lähtunud veeteenuse osutamiseks vajaliku ja kasutatava põhivara kapitalikulust (sisaldub põhivahendite rendikulust). Põhimõtteliselt on vee-ettevõtjal ÜVVKS § 14 lg 1 p 4 ja ÜVVKS § 14 lg 4 tulenevalt lubatud abonenttasusse lülitada 100% kapitalikulust, kuid ASR on veeteenuse hinda lülitanud 26,5% võetud veeteenusega seotud kapitalikulust (13,1 tuh €) ning 26,9% reovee ärajuhtimise ja puhastamisega seotud kapitalikulust (13,8 tuh €). Ülejäänud kapitalikulu lülitub ASR võetud vee ja reovee teenuse kuupmeetripõhisesse hinda. Käesoleva otsuse punktis 5.2 (vt punktid 5.2.1-5.2.3) luges KA põhjendatuks ASR poolt 2015.a-ks prognoositud põhivahendite kapitalikulu summas 26,9 tuh €, mis sisaldub ASR poolt ASPV-le tasutavas renditasus Räpina valla veemajanduse infrastruktuuri kasutamise eest valla klientidele veeteenuse osutamiseks. 26,5% võetud vee teenuse ning 26,9% reovee ärajuhtimise ja puhastamise kapitalikulust lähtuvalt kujuneb abonenttasudesse lülitavaks kuluks 7,19 tuh € $[(26,5 \times 13,1 / 100) + (26,9 \times 13,8 / 100) = 7,19$ tuh €]. Lisaks rendikulule (7,19 tuh €), mis on ühtlasi ainus abonenttasudesse lülitav kulukomponent, lülitab ASR abonenttasudesse ka vastava teenuse käibekapitalilt (ehk 5% abonenttasude regulatsiooniperioodi lubatavalt müügitulult) arvestatud tulukuse 0,02 tuh €,

¹⁹ 21.09.2005.a Räpina Vallavolikogu määrusega nr 10 kinnitatud „Räpina valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga liitumise ning nende kasutamise eeskirja“ (ÜVK eeskiri) p 4.2.1 näeb ette, et kliendi võetud vee kogust mõõdetakse veearvestiga. ÜVK eeskirja p 4.4.1 kohaselt võrdsustatakse kliendilt ühiskanalisatsiooni ärajuhitava reovee kogus ühisveevärgist tarvitatud vee kogusega või mõõdetakse eraldi reoveearvestiga ning p 4.4.2 kohaselt kui klient saab kogu vee või osa sellest muudest veeallikatest kui ühisveevärg, määratakse ühiskanalisatsiooni ärajuhitud vee kogus reoveearvestiga või võrdsustatakse kõigist veeallikatest kokku tarvitatud veega, kui vee-ettevõtja loeb selle mõõtmist usaldusväärseks ja ei eelda muu vee ülemäärast sattumist kanalisatsiooni.

mille KA on lugenud põhjendatuks otsuse punktis 5.1 (vt otsuse punkt 5.1 alapeatükk „Põhjendatud tulukus“ ning otsuse punkt 7 „Veeteenuse hind“ Tabel 20 rida 11 veerg „Veeteenuse abonenttasu“). Seega kujuneb abonenttasu arvutamise aluseks olevate kulude ja tulukuse summaks 7,21 tuh € (7,19 + 0,02 = 7,21 tuh €).

KA loeb ÜVVKS § 14 lg 2 tulenevalt põhjendatuks ASR poolt abonenttasude kujundamise aluseks prognoositud summa 7,21 tuh €, kuna vastav summa on kujundatud veeteenuse osutamiseks kasutatavate varadega seotud kapitalikulu (7,19 tuh €) ning regulatsiooniperioodi abonenttasu käibekapitalilt arvestatud põhjendatud tulukuse 0,02 € (7,19 + 0,02 = 7,21 tuh €) baasil.

Sõltuvalt paigaldatud veemõõtjate arvust, läbimõõdust ning iga erineva veemõõtja suurusega seotud klientide arvust, kujunevad ASR esitatud andmete kohaselt abonenttasud järgnevalt (vt Tabel 20):

Tabel 20 Abonenttasude kujunemine lähtuvalt tarbimisvõimsusest

Veerg	1	2	3	4	5	6	7
Rida	Veemõõtja diameeter (mm)	Tarbimisvõimsus (l/s)	Abonentide arv (tk)	Kliendigrupi tarbimisvõimsus (l/s; veerg 2 x veerg 3)	Kliendigrupi osakaal kasutatavast tarbimisvõimsusest (%)	Abonenttasu arvutamise aluseks olev kulu kliendigrupi lõikes (€)*	Abonenttasu /abonendi kohta kuus (€/kuus)
1	kuni 15 DN	4,17	527	2196	87,52	6309	1,00
2	15 DN (üks veeteenus)	2,08	44	92	3,65	263	0,50
3	20 DN	5,56	8	44	1,77	128	1,33
4	25 DN	6,94	17	118	4,71	339	1,66
5	32 DN	8,89	1	9	0,35	26	2,13
6	40 DN	11,11	2	22	0,89	64	2,66
7	50 DN ja üle	13,89	2	28	1,11	80	3,33
Kokku			601 tk	2505 (l/s)	100%	7209€	

* Abonenttasu arvutamise aluseks olev kulu kliendigrupi lõikes on saadud kogu abonenttasu arvutamise aluseks oleva kulu (7 209 €) läbi korrutamisel vastava kliendigrupi tarbimisvõimsuse osakaaluga kogu tarbimisvõimsusest (veerg 5) ning saadud tulemi jagamisel 100%.

ASR on abonenttasudesse lülitatud põhjendatud kulude ja tulukuse summa 7,21 tuh € (vt Tabel 20 veerg 6) jaganud kliendigruppide vahel vastavalt klientidele paigaldatud veemõõtjate tarbimisvõimsuse (l/s) osakaaludele (vt Tabel 20 veerg 5). Mida suurem on veemõõtja läbimõõt, seda suuremaks kujuneb kliendi tarbimisvõimsus (vt Tabel 20 veerg 2 ja 4), mis ühtlasi näitab, kui palju on panustanud vee-ettevõtja konkreetse kliendi teenindamiseks veeteenusega seotud varadesse (vt Tabel 20 veerg 5). Seega kujuneb suurema tarbimisvõimsusega kliendi abonenttasusse lülitatava kulu ja tulukuse summa suuremaks kui väiksema tarbimisvõimsusega kliendi puhul, mis on põhjendatud, sest klient, kellele veeteenuse osutamiseks kasutab vee-ettevõtja varasid suuremal määral, peab katma vastavas mahus ka nende varadega seonduva vee-ettevõtja kulu ning tulukuse. Tulenevalt tarbimisvõimsuse (l/s) osakaalu alusel kujunenud kliendigrupi abonenttasudesse lülitatud kulust ja tulukusest ning saadud summa jagamisest vastava kliendigrupi klientide vahel, on ASR leidnud abonenttasu iga erineva läbimõõduga veemõõtjat kasutava kliendi jaoks.

Kuna ASR on abonenttasu hinda lülitatud põhjendatud kulud ja põhjendatud tulukuse (7,21 tuh €) jaganud kliendigruppide lõikes lähtuvalt kasutatavate varade osakaaludele, mis näitab kõige paremini, kui palju vee-ettevõtja iga kliendigrupi teenindamiseks veeteenuse varadesse on panustanud, loeb KA ÜVVKS § 14 lg 1 p 4 ja ÜVVKS § 14 lg 4 tulenevalt ASR poolt regulatsiooniperioodiks prognoositud abonenttasud põhjendatuks alljärgnevas suuruses:

veemõõtja kuni 15 DN	1,00 €/kuu,
veemõõtja kuni 15 DN (ainult üks veeteenus)	0,50 €/kuu,
veemõõtja 20 DN	1,33 €/kuu,
veemõõtja 25 DN	1,66 €/kuu,
veemõõtja 32 DN	2,13 €/kuu,
veemõõtja 40 DN	2,66 €/kuu,
veemõõtja 50 DN ja üle	3,33 €/kuu.

7. Veeteenuse hind

Juhendi punkti 7.1 järgi on veeteenuse hindade arvutamise aluseks lubatud müügitulu regulatsiooniperioodil ($T_{lubatud}$). Juhendi punkti 7.2 kohaselt lülitatakse veeteenuse hindadesse alljärgnevad kulud:

- tegevuskulud;
- kapitalikulu;
- põhjendatud tulukus.

Juhendi punktist 7.3 tulenevalt kujuneb lubatud müügitulu alljärgneva võrrandi alusel:

$$T_{lubatud} = TK + A + PT,$$

kus:

- $T_{lubatud}$ - lubatud müügitulu;
- TK - tegevuskulud;
- A - kapitalikulu;
- PT - põhjendatud tulukus.

Juhendi punkti 7.5 järgi peab lubatud müügitulu jagamine erinevate veeteenuste vahel olema põhjendatud ja vastama alljärgnevale võrrandile:

$$T_{lubatud} = \sum T_{lubatud_n},$$

kus:

- $T_{lubatud}$ - vastava veeteenuse lubatud müügitulu;
- n - veeteenus.

Tulenevalt Juhendi punktist 7.6 leitakse lubatud müügitulu alusel konkreetsed veeteenuse hinnad järgmiselt:

$$hind_n = \frac{T_{lubatud_n}}{m_n} \text{ (€/m}^3\text{)},$$

kus:

- $T_{lubatud_n}$ - vastava veeteenuse lubatud müügitulu regulatsiooniperioodil;
- m_n - vastava ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni teenuse müügimaht regulatsiooniperioodil;

$hind_n$ - vastava veeteenuse hind regulatsiooniperioodil.

Metoodika p 2.12 kohaselt on regulatsiooniperiood 12-kuuline periood, mille kulud ja põhjendatud tulukus on aluseks hindade arvutamisel.

Käesoleva otsuse punktis 2 on KA põhjendatuks lugenud ASR poolt prognoositud müügiimahud, punktis 3 tegevuskulud, punktis 5 kapitalikulu ning põhjendatud tulukuse, mille põhjal kujunevad kaalutud keskmised veeteenuse hinnad alljärgnevas tabelis kajastatuks (vt Tabel 21). Käesoleva otsuse p-s 6 on KA lugenud põhjendatuks abonenttasud, mille arvutamise aluseks olnud kulu ja tulukuse on maha arvanud teiste veeteenuse hindadega seotud kuludest ja tulukusest.

Tabel 21 Kaalutud keskmise veeteenuse hinna kujunemine

	veeteenuse hind	Ühik	Tasu võetud vee eest	Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest	Abonent-tasud*	KOKKU VEE-TEENUSE HINNAS
1.	Müügiimahud	tuh m ³	73,8	75,3	601	
2.	Mittekontrollitavad kulud	tuh €	7,1	3,9		11,0
3.	Vee erikasutusõiguse tasu	tuh €	7,1			7,1
4.	Saastetasu	tuh €		3,9		3,9
5.	Kontrollitavad kulud	tuh €	48,0	78,7	0,0	126,7
6.	Kulu elektrienergiale	tuh €	5,0	25,3		30,3
7.	Kemikaalide kulu	tuh €		4,6		4,6
8.	Muud tegevuskulud	tuh €	43,0	48,7		91,7
9.	Põhivahendite rendikulu	tuh €	11,6	12,1	7,2	30,9
10.	Põhjendatud tulukus	tuh €	0,2	0,3	0,02	0,5
11.	Lubatud müügitulu	tuh €	<u>66,9</u>	<u>95,0</u>	<u>7,2</u>	<u>169,1</u>
12.	Veeteenuse hind	€/m³	0,906	1,262		

* Abonenttasude (€/kuus) kujunemine kliendigruppide (abonentide) lõikes on KA detailselt käsitletud käesoleva otsuse punktis 6.

Veeteenuste hinnad on kujundatud järgmiselt:

1. Vee erikasutusõiguse tasu on ASR täies ulatuses lülitanud tasusse võetud vee eest. Kuna erikasutusõiguse tasu on otseselt seotud võetud vee teenuse osutamisega, siis peab KA ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt põhjendatuks vee erikasutusõiguse tasu lülitamist tasusse võetud vee eest.

2. Saastetasu kulu (millest on põhjendatud osakaalu alusel eristatud muu tegevusega seotud kulu) on ASR täies ulatuses lülitanud tasusse reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest. Kuna saastetasu on otseselt seotud reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisega, siis peab KA ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt põhjendatuks saastetasu lülitamist tasusse reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest.

3. Elektrienergia kulu on ASR jaganud võetud vee teenuse ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse vahel, võttes aluseks konkreetse teenuse osutamiseks kasutatavate tarbimispunktide elektrienergia kulu. Reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenusele

kujunenud elektrienergia kulust on ASR eristanud põhjendatud osakaalu alusel muu tegevusega seotud kulu. KA peab ASR poolt kasutatud elektrienergia kulu jagamise põhimõtet põhjendatuks, sest:

- põhjendatud on võetud vee teenuse osutamisega seotud objektide elektrienergia kulu lülitamine tasusse võetud vee eest, kuna ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt peab iga teenuse osutamiseks tehtav kulu leidma katet läbi selle teenuse hinna;
  - põhjendatud on otseselt reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisega seotud objektide elektrienergia kulu (millest on põhjendatud osakaalu alusel eristatud muu tegevusega seotud kulu) lülitamine tasusse reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest, kuna ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt peab iga teenuse osutamiseks tehtav kulu leidma katet läbi selle teenuse hinna;
4. Kemikaalide kulu (millest on põhjendatud osakaalu alusel eristatud muu tegevusega seotud kulu) on ASR täies ulatuses lülitatud tasusse reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest. Kuna kemikaalide kulu on otseselt seotud reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisega, siis peab KA ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt põhjendatuks kemikaalide kulu lülitamist tasusse reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest.
  5. Tööjõukulud ja muud tegevuskulud, mida tehakse konkreetse veeteenuse osutamiseks, lülitab ASR otsekuluna konkreetse veeteenuse hinda. Tööjõukulud ja muud tegevuskulud, mida teostatakse üheaegselt mitme veeteenuse osutamiseks (nt üldjuhtimise kulud) on vee-ettevõtja jaganud erinevate veeteenuste vahel vastavalt teatava veeteenuse osutamisega seotud tööaja proportsioonile. KA peab ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt põhjendatuks ASR muude tegevuskulude (s.h tööjõukulude) arvestamise ja jagamise põhimõtteid, kuna iga teenuse osutamiseks tehtud kulu peab kajastuma vastava teenuse hinnas ning üheaegselt mitme teenuse osutamiseks tehtavad kulud on põhjendatud jagada sellisest põhimõttest lähtudes, mis kõige paremini näitab, kui palju on vaja üldist ressursi vastavasse valdkonda lülitada.
  6. Põhivahendite rendikulu on ASR jaganud võetud vee teenuse ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse vahel, võttes aluseks vastava veeteenusega seotud rendivara kulumi ja tulukuse osakaalu. Osa põhivahendite rendikulu (20,8% võetud vee teenuse osutamisega seotud ja 27,1% reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisega seotud) on ASR käesoleva otsuse p-s 6 toodud põhjustel ja alustel lülitatud abonenttasudesse. KA peab ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt põhjendatuks ASR poolt kasutatud põhivahendite rendikulu jagamise põhimõtteid, kuna iga veeteenuse osutamiseks kasutatava varaga seotud kulu peab leidma katet läbi vastava teenuse hinna ja proportsioonis kasutatava teenuse mahuga.
  7. Tulukuse, mis ASR puhul kujuneb vaid käibekapitali (5% lubatud müügitulust) alusel, on ASR lülitatud võetud vee teenuse, reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse ning abonenttasusse lähtuvalt konkreetse veeteenuse lubatud müügitulust. KA peab ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt põhjendatuks ASR poolt kasutatud tulukuse jagamise põhimõtet, kuna iga teenuse läbimüügist teenitav tulukus peab sisalduma vastava veeteenuse hinnas.

Kokkuvõtvalt on KA seisukohal, et ASR on jaganud ÜVVKS § 14 lg 2 alusel kujundatud lubatud müügitulu ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ lähtuvalt erinevate veeteenuste vahel. Konkreetse veeteenuse müügitulu jagamisel KA poolt põhjendatuks loetud müügiimahtudega on saadud konkreetseid veeteenuse hinnad.

8. Lubatud müügitulu kooskõlastatavate veeteenuste hindadega

Vastavalt Juhendi punktile 7.5 kontrollib KA, et erinevate veeteenuste hindadega saadav tulu (169,1 tuh €, vt Tabel 22 rida 10) ei ületa ÜVVKS § 14 lg 2 sätestatud alustel kujunenud lubatud müügitulu (169,1 tuh €, vt Tabel 1 rida 11 „Lubatud müügitulu kokku“ veerg „Kokku“).

Tabel 22 Veeteenuse müügitulu regulatsiooniperioodil

VEETEENUSE MÜÜGITULU KUJUNEMINE		Müügimaht (tuh m ³)	Hind (€/m ³)	Müügitulu (tuh €)
1.	Tasu võetud vee eest	73,8	0,906	66,9
2.	Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest	75,3	1,262	95,0
	ABONENTTASUD	(tk)	(€/kuu)	(tuh €)
3.	veemõõtja kuni 15 DN	527	1,00	6,32
4.	Abonendid, kes on liitunud ainult ühe veeteenusega (veemõõtja kuni 15 DN abonenttasu rakendub pooles ulatuses)	44	0,50	0,26
5.	veemõõtja 20 DN	8	1,33	0,13
6.	veemõõtja 25 DN	17	1,66	0,34
7.	veemõõtja 32 DN	1	2,13	0,03
8.	veemõõtja 40 DN	2	2,66	0,06
9.	veemõõtja 50 DN ja üle	2	3,33	0,08
10.	KOKKU MÜÜGITULU (read 1+2+3+4+5+6+7+8+9)			169,1
11.	Lubatud müügitulu			169,1

KA, kontrollinud erinevate veeteenuste hindadega saadavat tulu 169,1 tuh € (vt Tabel 22 rida 10 Kokku), leidis et see ei ületa ÜVVKS § 14 lg 2 alusel arvatud lubatud müügitulu 169,1 tuh € (vt Tabel 22 rida 11 Lubatud müügitulu ja Tabel 1 rida 11 veerg KOKKU).

Lähtudes eeltoodust ning juhindudes KonkS § 18¹; ÜVVKS § 7² lg 1, 2, 3; ÜVVKS § 14; ÜVVKS § 14² ja Juhendist,

otsustan:

Kooskõlastada AS Revekor poolt kooskõlastamiseks esitatud veeteenuse hind alljärgnevalt:

Tasu võetud vee eest	0,906	€/m ³
Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest	1,262	€/m ³
Abonenttasud:		
Veemõõtja kuni 15 DN	1,00	€/kuu
Veemõõtja kuni 15 DN* (üks veeteenus)	0,50	€/kuu
Veemõõtja 20 DN	1,33	€/kuu
Veemõõtja 25 DN	1,66	€/kuu
Veemõõtja 32 DN	2,13	€/kuu
Veemõõtja 40 DN	2,66	€/kuu
Veemõõtja 50 DN ja üle	3,33	€/kuu

*ainult võetud vee teenusega või ainult reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenusega liitunud klientidele rakendub abonenttasu pooles ulatuses.

KA poolt kooskõlastatav tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest kehtib Rápina Vallavalitsuse majanduskomisjoni 14.04.2015 eelnõu²⁰ „Rápina vallavolikogu 21.mai 2014 määruse nr 19 Rápina valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise ja nende kasutamise eeskiri muutmine“ kohaselt ÜVK eeskirjas p 3.4.9 sätestatavate ühiskanalisatsiooni juhitava reovee reostusnäitajate maksimaalse piirkontsentratsioonini:

Saasteaine näitaja	Maksimaalne piirkontsentratsioon
Hõljuvaine mg/l	Üle 1300
BHT ₇ mg/l	Üle 1400
Üldfosfor mg/l	Üle 30
Üldlämmastik mg/l	Üle 90
pH	Alla 6 või üle 9
KHT mg/l	Üle 2500
Naftasaadused mg/l	Üle 5,0

Lähtuvalt ÜVVKS § 14¹ lg 1 määrab vee-ettevõtja vastavalt ÜVVKS § 14² kooskõlastatud veeteenuse hinna 60 päeva jooksul pärast hinna kooskõlastamise otsuse vastuvõtmist ja avalikustab selle vähemalt 30 päeva enne hinna kehtima hakkamist kohaliku omavalitsuse üksuse või vee-ettevõtja veebilehel ning üks kord vähemalt ühes kohalikus või maakonna ajalehes.

Tulenevalt ÜVVKS § 14² lg 6 on vee-ettevõtja kohustatud jälgima oma tegevusest sõltumatuid asjaolusid, mis mõjutavad veeteenuse hinda, ning teavitama Konkurentsiametit hiljemalt 30 päeva jooksul arvates asjaolu ilmumisest, mis võib mõjutada veeteenuse hinda rohkem kui 5 protsendi võrra. Konkurentsiamet otsustab 30 päeva jooksul sellise teabe saamisest arvates, kas ja millise tähtsusega jooksul peab vee-ettevõtja esitama uue hinnataotluse.

Käesoleva otsusega mittenõustumisel on ettevõtjal õigus esitada 30 päeva jooksul arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest vaie Konkurentsiametile või kaebus otsuse tühistamiseks halduskohtule.

(allkirjastatud digitaalselt)

Külli Haab
energeetika- ja veeteenistuse juhataja- peadirektori asetäitja

²⁰ <http://avalik.amphora.ee/rapinavv/index.aspx?type=12&id=111565>